

Cuvântul „liturghie” este de origine greacă și înseamnă „lucrare publică” de folos, lucrare spre binele oamenilor.

În românește cuvântul „liturghie” trimite la „Sfânta Liturghie”, slujba de căpetenie din Cultul Bisericii Ortodoxe.

Biserica este Împărăția lui Dumnezeu pe pământ, iar slujbele ei sunt ușile prin care noi intrăm în această Împărăție, trăirea și împărtășirea concretă de viața cea nouă în Hristos, de dreptatea, pacea și bucuria în Duhul Sfânt ce caracterizează Împărăția lui Dumnezeu (Rom. 14, 17).

Cultul Bisericii ne poartă în lumea prezenței directe a lui Dumnezeu făcându-ne părtași bucuriei Învierii. Biserica este, în primul rând, o comunitate rugătoare, slăvitoare, care-și trăiește viața cea nouă în mod liturgic, adică în comuniune cu Dumnezeu.

Taina mântuirii omului în Hristos este chiar Taina Bisericii, în care Dumnezeu Își împărtășește viața Sa dumnezeiască omului, răscumpărându-l din păcat și din moarte și revărsând asupra lui slava nemuririi. Această Taină se concretizează în lucrările specifice ale Bisericii în care Hristos Însuși Se oferă și Se împărtășește prin slujbele de sfințire săvârșite de slujitorii Bisericii și prin puterea Duhului Sfânt.

Prin întruparea, moartea, Învierea și Înălțarea la cer și șederea Sa de-a dreapta Tatălui, Mântuitorul Iisus Hristos a restaurat firea umană și ne-a eliberat de sub stăpânirea păcatului și a morții dăruindu-ne viața veșnică a Împărăției lui Dumnezeu. Fiecare dintre noi am primit acest dar al vieții veșnice în Sfântul Botez când „ne-am îngropat cu El, în moarte, prin Botez, pentru ca, precum Hristos a înviat din morți prin slava Tatălui, așa să umblăm și noi întru înnoirea vieții”(Rom. 6, 4).

În centrul Tainei Bisericii se află **Sfânta Liturghie Euharistică**, Taina Tainelor cum o numește Sfântul Dionisie Areopagitul, deoarece ea încununează tot ceea ce s-a dat prin celelalte slujbe și Sfinte Taine.

Sfânta Liturghie este Taina actualizării lucrării mântuitoare a lui Hristos și a unirii noastre depline cu El. Este Taina împlinirii Bisericii ca Trup al lui Hristos și a intrării ei în Împărăția lui Dumnezeu. La Sfânta Liturghie Duhul Sfânt aduce în timp, în istorie, realitatea eshatologică a Împărăției ce va să vină.

Sfânta Liturghie este slujba la care pâinea și vinul din „Cinstitele Daruri” pe care I le oferim noi Domnului, se prefac, prin lucrarea Sfântului Duh, la rugăciunea episcopului sau preotului slujitor, în Trupul și Sângele Mântuitorului, pentru împărtășirea credincioșilor „**spre iertarea păcatelor și spre viața de veci**” și ca „**leac al nemuririi**”!

Scopul Sfintei Liturghii Euharistice este, așadar, **vindecarea și sfințirea omului** în Hristos și mutarea lui în Împărăția lui Dumnezeu.

DUMNEZEIASCA LITURGHIE
A SFÂNTULUI IOAN GURĂ DE AUR
Arhiepiscopul Constantinopolului

THE DIVINE LITURGY
OF SAINT JOHN CHRYSOSTOMOS

I. LITURGHIA CATEHUMENILOR
(a celor chemați)

I. THE LITURGY OF THE WORD

Prima parte a Sfintei Liturghii se numește a catehumenilor sau a celor chemați. A fost alcătuită în vremea Sfinților Apostoli după modelul serviciului sinagogii cuprinzând citiri din Sfânta Scriptură și tâlcuirea lor, cântări și rugăciuni. În vechime la ea puteau să ia parte și catehumenii, adică cei ce nefiind încă primiți în Biserică, se pregăteau pentru botez.

Începutul se face prin tragerea perdelei și deschiderea ușilor împărătești ale altarului. Altarul întruchipează împărăția cerurilor, tragerea perdelei simbolizează descoperirea tainei mântuirii la întruparea Domnului nostru Iisus Hristos, iar deschiderea ușilor împărătești însemnează atât deschiderea porților raiului și intrarea în Împărăția lui Dumnezeu, cât și deschiderea cerului la Botezul Domnului.

This first part of the Divine Liturgy, also called “Synaxis” (which refers to the faithful gathering together and entering the church), leads us through prayers for the church and the world, the singing of verses from the psalms and the hymns composed for the day or the current season (called troparia and kontakia), the veneration and reading of Holy Scripture, and concludes with a sermon guiding our reflection on the scripture that has been read. During the first few centuries it looked upon more as the prelude to the Divine Liturgy, and not an integral part of it, as it has become today. It varied considerably in length and content, and there were often multiple preachers.

BINECUVÂNTAREA MARE

Diaconul: Binecuvântează, părinte.
Bless, Father.

Preotul, având capul descoperit, ia Sfânta Evanghelie cu amândouă mâinile, o ridică puțin și face semnul Sfintei Cruci pe sfântul antimis, începând cu capătul de sus, apoi cu cel de jos, la stânga și la dreapta zicând:

The priest stands before the Holy Table and begins:

Binecuvântată este Împărația Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Blessed is the Kingdom of the Father and the Son and the Holy Spirit, now and ever unto the ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

ECTENIA MARE THE GREAT LITANY

Diaconul/Preotul: În pace Domnului să ne rugăm.

Priest: In peace let us pray to the Lord.

Diaconul/Preotul: Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre, Domnului să ne rugăm.

Priest: For the peace from above and for the salvation of our souls, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Diaconul/Preotul: Pentru pacea a toată lumea, pentru neclintita statornicie a Sfințelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Priest: For the peace of the whole world, for the welfare of the holy churches of God, and for the union of all, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră într-nsa Domnului să ne rugăm.

Priest: For this holy house and those who enter with faith, reverence, and the fear of God, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pentru Preasfințitul nostru(N) (Episcopul, Arhiepiscopul, Mitropolitul, Patriarhul), pentru cinstita preoțime și cea întru Hrisots diaconime și pentru tot clerul și poporul, Domnului să ne rugăm.

Priest: For our Metropolitan -, for our Bishop – for the honorable priesthood, the diaconate in Christ, for all the clergy and the people, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pentru binecredinciosul popor român de pretutindeni, pentru cârmuitorii țării noastre, pentru mai-marii orașelor și ai satelor și pentru armata țării, Domnului să ne rugăm.

Priest: For the President of our country, for all civil authorities, and for the armed forces, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pentru sfânt locașul acesta, pentru țara noastră, pentru toate orașele și satele și pentru cei ce cu credință viețuiesc într-nsele Domnului să ne rugăm.

Priest: For this city, for every city and country and for the faithful dwelling in them, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pentru buna întocmire a văzduhului, pentru îmbelșugarea roadelor pământului și pentru vremuri pașnice, Domnului să ne rugăm.

Priest: For seasonable weather, for abundance of the fruits of the earth, and for peaceful times, let us pray to the Lord

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pentru cei ce călătoresc pe uscat, pe apă și prin aer, pentru cei bolnavi, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei robiți și pentru mântuirea lor, Domnului să ne rugăm.

Priest: For travelers by land, by sea, and by air, for the sick and the suffering, for captives and their salvation, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pentru ca să fim izbăviți noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Priest: For our deliverance from all affliction, wrath, danger, and necessity, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeuule, cu harul Tău.

Priest: Help us, save us, have mercy on us, and keep us, O God, the Thy grace.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

Priest: Commemorating our most Holy, most pure, most blessed and glorius Lady Theotokos and Ever-Virgin Mary, with all the saints.

Poporul: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu mântuiește-ne pe noi.

People: Mother of God save us.

Preotul: Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Priest: Let us commend ourselves and each other, and all our life to Christ our God.

Poporul: Ție Doamne

People: To Thee, O Lord.

*Preotul, zice ecfonisul:
The priest, says ecfonisul:*

Că Ție se cuvine toată slava, cinstea și închinarea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

For to Thee are due all glory, honor and worship: to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Și se cântă **ANTIFONUL ÎNTĂI:**
THE FIRST ANTIPHON - Psalm 102, 1
(on the special feasts, this antiphon may be different)

Poporul: Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Binecuvântează suflete al meu, pe Domnul, și toate cele dinlăuntrul meu, numele cel sfânt al Lui. Bine ești cuvântat, Doamne.

People: Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit. Now and ever and unto ages of ages. Amen. Bless the Lord, O my soul, and all that is within me, bless His holy name! You are blessed, Lord.

*Preotul citește în taină Rugăciunea Antifonului Întâi:
Priest (quietly)*

Preotul: Doamne, Dumnezeul nostru, a Căru stăpânire este neasemănată și slavă neajunsă, a Căru milă este nemăsurată și iubire de oameni negrăită, Tu Însuți, Stăpâne, potrivit milostivirii Tale, caută spre noi și spre această sfântă biserică și fă bogate milele și îndurările Tale cu noi și cu cei ce se roagă împreună cu noi.

O, Lord our God, Thy power is incomparable. Thy glory is incomprehensible. Thy mercy is immeasurable. Thy love for man is inexpressible. Look down on us and on this holy house with pity, O Master, and impart the riches of Thy mercy and Thy compassion to us and to those who pray with us.

ECTENIA MICĂ THE LITTLE LITANY

Preotul: Iarăși și iarăși în pace Domnului să ne rugăm.

Priest: Again and again in peace let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, pe noi, Dumnezeule cu harul Tău.

Priest: Help us, save us, have mercy on us, and keep us, O God, by Thy grace.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

Priest: Commemorating our most Holy, most pure, most blessed and glorius Lady Theotokos and Ever-Virgin Mary, with all the saints.

Poporul: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu mântuiește-ne pe noi.

People: Mother of God save us.

Preotul: Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Priest: Let us commend ourselves and each other, and all our life to Christ our God.

Poporul: Ție, Doamne.

People: To Thee, O Lord.

*Preotul, zice ecfonisul:
The priest, says ecfonisul:*

Că a Ta este stăpânirea și a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

For Thine is the majesty, and Thine is the Kingdom and the power and the glory: of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Și se cântă **ANTIFONUL AL DOILEA:**
THE SECOND ANTIPHON

Poporul: Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Unule-Născut, Fiule și Cuvântule al lui Dumnezeu, cel ce ești fără de moarte și ai primit, pentru mântuirea noastră, a te întrupa din Sfânta Născătoare de Dumnezeu și pururea Fecioara Maria, Tu, Cel ce neschimbat Te-ai întrupat. Și răstignindu-Te, Hristoase, Dumnezeule, cu moartea pe moarte ai călcat. Unul fiind din Sfânta Treime, împreună mărit cu Tatăl și cu Duhul Sfânt, mântuiește-ne pe noi.

People: Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit. Now and ever and unto ages of ages. Amen. Only-Begotten Son and immortal Word of God, Who for our salvation didst will to be incarnate of the Holy Theotokos and Ever-Virgin Mary, Who without change didst become man and was crucified. Who art one of the Holy Trinity, glorified with the Father and the Holy Spirit. O Christ our God, trampling down death by death, save us!

Preotul citește în taină Rugăciunea Antifonului al Doilea:
Priest (quietly)

Preotul: Doamne, Dumnezeul nostru, mântuiește poporul Tău și binecuvântează moștenirea ta. Plinătatea Bisericii Tale păzește-o; sfințește-i pe cei ce iubesc frumusețea casei Tale; Tu pe aceștia îi răsplătește preamărindu-i cu dumnezeiasca Ta putere; și nu ne părăsi pe noi, cei ce nădăduim în Tine.

O Lord, our God, save Thy people and bless Thine inheritance. Preserve the fullness of Thy Church; sanctify those who love the beauty of Your house; glorify them in return by Thy divine power, and forsake us not who put our hope in Thee.

Preotul, zice ecfonisul:
The priest, says ecfonisul:

Că a Ta este stăpânirea și a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

For Thine is the majesty, and Thine is the kingdom and the power and the glory: of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

ECTENIA MICĂ THE LITTLE LITANY

Preotul: Iarăși și iarăși în pace Domnului să ne rugăm.

Priest: Again and again in peace let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește, pe noi, Dumnezeule cu harul Tău.

Priest: Help us, save us, have mercy on us, and keep us, O God, by Thy grace.

Poporul: Doamne miluiește.

People: Lord, have mercy.

Preotul: Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

Priest: Commemorating our most Holy, most pure, most blessed and glorius Lady Theotokos and Ever-Virgin Mary, with all the saints.

Poporul: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu mântuiește-ne pe noi.

People: Mother of God save us.

Preotul: Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Priest: Let us commend ourselves and each other, and all our life to Christ our God.

Poporul: Ție, Doamne.

People: To Thee, O Lord.

*Preotul, zice ecfonisul:
The priest, says ecfonisul:*

Că bun și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție slavă-Ți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

For Thou art a good God and lovest mankind, and unto Thee we ascribe glory: to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto the ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Și se cântă **ANTIFONUL AL TREILEA.**
THE THIRD ANTHIPHON – The Beatitudes: Matthew 5,3-12

As this antiphon begins, the servers prepare for the procession with the Holy Gospel

Poporul: Întru împărăția Ta când vei veni pomenește-ne pe noi Doamne.
Fericți cei săraci cu duhul că aceora este împărăția cerurilor.
Fericți cei ce plâng că aceia se vor mângâia.
Fericți cei blânzi, că aceia vor moșteni pământul.
Fericți cei flămânzi și însetați de dreptate că aceia se vor sătura.
Fericți cei milostivi, că aceia se vor milui.
Fericți cei curați cu inima că aceia vor vedea pe Dumnezeu.
Fericți făcătorii de pace că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema.
Fericți cei prigoniți pentru dreptate, că aceora este împărăția cerurilor.
Fericți veți fi când vă vor ocări pe voi și vă vor prigoni și vor zice tot cuvântul rău împotriva voastră mințind pentru Mine.
Bucurați-vă și vă veseliți căci plata voastră multă este în ceruri.

People: In Thy Kingdom remember us, O Lord, when Thou comest into Thy Kingdom.

Blessed are the poor in spirit, for theirs is the Kingdom of Heaven.

Blessed are those who mourn, for they shall be comforted.

Blessed are the meek, for they shall inherit the earth.

Blessed are those who hunger and thirst after righteousness, for

În timp ce poporul cântă Fericirile, preotul și diaconul fac trei închinăciuni înaintea Sfintei Mese. Preotul ridică Sfânta Evanghelie și o dă diaconului. Diaconul merge înaintea preotului în jurul altarului. Ei ies pe ușa dinspre miazănoapte și se opresc în mijlocul bisericii.

they shall be filled.

Blessed are the merciful, for they shall obtain mercy.

Blessed are the pure in heart, for they shall see God.

Blessed are the peacemakers, for they shall be called the sons of God.

Blessed are they that are persecuted for righteousness sake, for theirs is the Kingdom of Heaven.

Blessed are you when men shall revile you and persecute you, and shall say all manner of evil against falsely for My sake.

Rejoice and be exceedingly glad, for great is your reward in heaven.

Preotul citește în taină Rugăciunea Antifonului al Treilea:

Priest (quietly)

Preotul: Tu, Cel ce ne-ai dăruit nouă aceste rugăciuni obștești și împreună-glăsuite, Cel ce și la doi și la trei care se unesc într-un numele

Tău le-ai făgăduit să le plinești cererile, Însuți și acum plinește cererile cele de folos ale robilor Tăi, dându-ne nouă în veacul de acum cunoștința adevărului Tău, iar în cel ce va să fie, viață veșnică dăruindu-ne.

Priest: O, Thou Who has given us grace with one accord to make our common supplications to Thee, and didst promise that when two or three are gathered together in Thy name Thou wouldst grant their request: Fulfill now, O Lord, the petitions of Thy servants as may be expedient for them: granting us in this age the knowledge of Thy truth, and in the age to come, life everlasting.

INTRAREA MICĂ **THE LITTLE ENTRANCE**

Diaconul, stând în mijlocul bisericii, în fața preotului și puțin în dreapta sa, zice:

The deacon says quietly:

Domnului să ne rugăm. Doamne miluiește.
Let us pray to the Lord. Lord, have mercy!

Preotul spune rugăciunea intrării:
Priest

Stăpâne Doamne, Dumnezeu nostru, Cel ce ai așezat în ceruri cetele și oștile îngerilor și ale arhanghelilor spre slujba slavei Tale, fă ca împreună cu intrarea noastră să fie și intrarea sfinților Tăi îngeri, care slujesc împreună cu noi și împreună slăvesc bunătatea Ta. Că Ție Ți se cuvine toată slava, cinstea și închinarea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

O, Master, Lord our God, Who hast appointed in heaven orders and hosts of angels for the service of Thy glory: Grant that with our entrance there may be an entrance of holy angles, serving with our entrance there may be an entrance of holy angles, serving with us and glorifying Thy goodness. For to Thee are due all glory, honor, and worship: to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages. Amen.

Iar după sfârșitul rugăciunii, arătând către răsărit cu mâna dreaptă, în care ține orarul cu trei degete, diaconul zice încet către preot:

Binecuvântează, părinte, sfânta intrare.
Father, bless the holy entrance.

Iar preotul, binecuvântând către sfântul altar spune încet:
The priest says quietly:

Binecuvântată este intrarea sfinților Tăi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Blessed is the entrance of Thy saints always, now and ever and unto ages of ages. Amen.

Ei se închină de două ori. Diaconul îi dă Sfânta Evanghelie preotului să o sărute. Amândoi mai fac o închinăciune. După ce se termină cântarea, diaconul, stând înaintea sfintelor uși, înalță Sfânta Evanghelie cu icoana Învierii spre popor și zice:

The priest enters with the Holy Gospel, turns, and blesses the servers to enter.

Preotul/Diaconul: Înțelepciune, drepti!

Priest: Wisdom! Let us attend!

Diaconul intră în sfântul altar prin sfintele uși. Preotul se pleacă către strane, intră în altar și, luând Sfânta Evanghelie, o așează pe Sfânta Masă.

Poporul: Veniți să ne închinăm și să cădem la Hristos. Mântuiește-ne pe noi, Fiule al lui Dumnezeu, Cel ce ai înviat din morți, pe noi cei ce-Ți cântăm: Aliluia.

(iar de nu este duminică, în loc de...*Cel ce ai înviat din morți..se zice..Cel ce ești minunat întru sfinți...*iar la praznicele împărătești, în loc de *Veniți să ne închinăm...*, se cântă stihurile speciale)

People: Come, let us worship and fall down before Christ, Who rose from the dead, O Son of God, save us who sing to Thee: Alleluia!

După ce se cântă condacele, diaconul, stând între sfintele uși, cu fața către credincioși și, ținând orarul în mâna dreaptă, zice:

Preotul/Diaconul: Domnului să ne rugăm

Priest: Let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Diaconul: Binecuvântează, părinte, vremea cântării celei întreit-sfinte.

Preotul: Că sfânt ești Dumnezeu nostru, și Ție slavă-Ți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Priest: For holy art Thou, o our God, and to Thee we ascribe glory: to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Preotul/Diaconul: Doamne mântuiește pe cei binecredincioși. (aceasta se cântă de 3 ori in Altar)

Poporul: Doamne mântuiește pe cei binecredincioși. (aceasta se cântă de 3 ori)

Preotul/Diaconul: Și ne auzi pe noi.
Preotul/Diaconul: Și în vecii vecilor.
Poporul: Amin.

TRISAGHIONUL

Imnul "Sfinte Dumnezeule" este cel mai vechi din Liturghia catehumenilor, se mai numește "Trisaghion", cuvânt grecesc care arată că Dumnezeu cel unul în ființă este întreit în persoană. El ne amintește de cântarea serafimilor din profetul Isaia (6,3): "Sfânt, Sfânt, Sfânt..."

THE TRISAGION

or Thrice-Holy Hymn, echoing prophetic biblical visions of heavenly worship:

Poporul: Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. Mărire Tatălui și Fiului și Sfântului Duh și acum și pururea și în vecii vecilor, Amin. Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi. Sfinte Dumnezeule, Sfinte tare, Sfinte fără de moarte, miluiește-ne pe noi.

People: Holy God! Holy Mighty! Holy Immortal! Have mercy on us. Holy God! Holy Mighty! Holy Immortal! Have mercy on us. Holy God! Holy Mighty! Holy Immortal! Have mercy on us. Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages. Amen. Holy Immortal! Have mercy on us. Holy God! Holy Mighty! Holy Immortal! Have mercy on us.

Rugăciunea cântării celei întreit-sfinte (preotul o citește în taină)

The Prayer of the Trisagion (Priest, quietly)

Dumnezeule Sfinte, Cel ce întru sfinți Te odihnești, Tu, Cel ce cu glas întreit-sfânt ești lăudat de serafimi și slăvit de heruvimi și de toată puterea cerească închinat, Tu Cel ce pe toate le-ai adus dintru neființă întru ființă, Cel ce pe om l-ai zidit după chipul și asemănarea Ta și cu tot harul Tău l-ai împodobit, Tu Cel ce dai înțelepciune și pricepere celui care cere și nu treci cu vederea pe cel care greșește ci, dimpotrivă, pui pocăință spre mântuire, Tu, Cel ce și în ceasul acesta ne-ai învrednicit pe noi, smeriții și nevrednicii robii Tăi, să stăm înaintea slavei sfântului Tău jertfelnic și să-Ți aducem datorita închinare și preamărire, Însuți Tu, Stăpâne, întreit-sfânta cântare primește-o și din gurile noastre, ale păcătoșilor, și cercetează-ne întru bunătatea Ta. Iartă-ne toată greșeala cea devoie și cea fără devoie; sufletele și trupurile ni le sfințește și dă-ne să-Ți slujim cu cuvioșie în toate zilele noastre. Pentru rugăciunile Preasfintei Născătoare de Dumnezeu și pentru ale tuturor sfinților care din veac Ți-au bineplăcut Ție.

O holy God: Who dost rest in Thy saints; Who art hymned by the seraphim with the trice-holy cry, and glorified by the cherubim, and worshipped by every heavenly power; who out of nothing hast brought

all things into being; who hast created man after Thine own image and likeness, and hast adorned him with Thine every gift; Who dost give to him who asks wisdom and understanding; who dost not despise the sinner, but instead hast appointed repentance unto salvation; Who hast granted us, Thy humble and unworthy servants, even in this hour to stand before the glory of Thy holy altar, and to offer worship and praise which are due to Thee. Thyself, O Master, accept even from the mouths of us sinners the thrice holy hymn, and visit us in Thy goodness. Forgive us every transgression, both voluntary and involuntary. Sanctify our souls and bodies, and enable us to serve Thee in holiness all the days of our life. Through the intercessions of the Holy Theotokos and of all the saints who from the beginning of the world have been well pleasing to Thee.

*Preotul și diaconul se închină înaintea Sfintei Mese de fiecare dată când se cântă **SfinteDumnezeule...***

*La **Slavă... Și acum...**, diaconul, de la locul lui, arătând cu orarul spre proskomidiar, zice către preot:
Diaconul: Poruncește, părinte.*

*Preotul merge la proskomidiar își pleacă capul și zice:
Preotul: Binecuvântat este cel ce vine întru numele Domnului.
Apoi diaconul arată către scaunul de sus și zice:
Diaconul: Binecuvântează, părinte, scaunul cel de sus.*

Diaconul rămâne în dreptul colțului Sfintei Mese. Preotul, se întoarce către Sfânta Masă, apoi merge către scaunul cel de sus, zicând:

Preotul: Binecuvântat ești pe scaunul slavei împărăției Tale, Cel ce șezi pe heruvimi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

*Preotul stă cu fața către credincioși în dreapta scaunului de sus, locul din mijloc fiind rezervat episcopului. După **Slavă... Și acum...**, diaconul stând între sfintele uși zice:
Diaconul: Puternic.
Și poporul cântă: Sfinte Dumnezeule...*

During the Trisagion, the priest blesses the reader and goes to the High Place.

PROCHIMENUL

THE PROKEIMENON (Psalm verses before the Epistle)

Cititorul, cu fața la altar, citește Epistola. Diaconul ia cădelnița cu tămâie și vine către preot pentru a primi binecuvântarea, apoi cădește Sfânta Masă împrejur și în sfântul altar și pe preot, apoi iese din altar și cădește după rânduială icoanele, jețul arhieresc,

strănilor, pe citeț și, din mijlocul bisericii, pe ceilalți credincioși. Apoi, intră în sfântul altar, cădind.

Preotul: Să luăm aminte! Pace tuturor!

Priest: Let us attend! Peace be unto all.

Poporul: Și duhului tău.

People: And to your spirit.

Citețul: prochimenul Apostolului

Reader: The Prokeimenon in the – tone:

(The reader and the choir complete the Prokeimenon)

APOSTOLUL

THE EPISTLE (*Reading from the Acts or Epistles*)

Preotul: Înțelepciune!

Priest: Wisdom!

Citețul: Din epistola către...

Reader: The reading is from....

Preotul: Să luăm aminte!

Priest: Let us attend!

Citețul: (Apostolul zilei)

Reader: (The reading of the day)

Preotul: Pace ție, cititorule!

Priest: Peace be to you, reader.

Citețul: Și duhului Tău

Reader: And to your spirit.

ALELUIA

THE ALLELUIA

(Psalm verses before the Gospel)

Poporul: Aleluia! Aleluia! Aleluia!

People: Alleluia! Alleluia! Alleluia!

Rugăciunea dinainte de Evanghelie

Preotul (în taină): Stăpâne, Iubitorule de oameni, fă să strălucească în inimile noastre lumina cea curată a cunoașterii Dumnezeirii Tale și deschide ochii gândului nostru spre înțelegerea evanghelicelor Tale propovăduiri. Pune în noi și frica de fericitele tale porunci, pentru ca toate poftele trupului călcând, viețuire duhovnicească să petrecem, cugetând și făcând toate cele ce sunt spre bună-plăcerea Ta. Că Tu ești luminarea sufletelor și a trupurilor noastre, Hristoase Dumnezeule, și Ție slavă-Ți înălțăm, și dimpreună, Părintelui Tău Celui fără de început și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Priest (quietly) *Illuminate our hearts, O Master Who lovest mankind, with the pure light of Thy divine knowledge. Open the eyes of our*

mind to the understanding of Thy gospel teachings. Implant also in us the fear of Thy blessed commandments, that trampling down all carnal desires, we may enter upon a spiritual manner of living, both thinking and doing such things as are well –pleasing to Thee. For Thou art the illumination of our souls and bodies, O Christ our God, and to Thee we ascribe glory, together with Thy Father, who is from everlasting, and Thine all-holy, good, and life-creating Spirit, now and ever unto ages of ages. Amen.

EVANGHELIA **THE GOSPEL**

Preotul: Înțelepciune, drepti, să ascultăm Sfânta Evanghelie! Pace tuturor!

Priest: Wisdom! Let us attend! Let us listen to the Holy Gospel. Peace be unto all.

Poporul: Și duhului tău.

People: And to your spirit.

Preotul: Din Sfânta Evanghelie de la(..)citire.

Priest: The reading from the Holy Gospel according to Saint

Poporul: Slavă Ție, Doamne, slavă Ție.

People: Glory to Thee, O Lord, glory to Thee.

Preotul: Să luăm aminte!

Priest: Let us attend!

Preotul citește din Sfânta Evanghelie

The priest then reads the Holy Gospel.

Poporul: Slavă Ție Doamne, slavă Ție.

People: Glory to Thee, O Lord, glory to Thee.

ECTENIA CERERII STĂRUITOARE sau **ECTENIA ÎNTREITĂ** **THE LITANY OF FERVENT SUPPLICATION**

Prin ectenia întreită înțelegem invocarea stăruitoare a milei lui Dumnezeu printr-un șir de cereri pe care diaconul (sau preotul) le adresează lui Dumnezeu, poporul continuând rugăciunea prin răspunsul „Doamne miluiește!” rostit de câte trei ori.

Preotul: Să zicem toți, din tot sufletul și din tot cugetul nostru, să zicem:

Priest: Let us say with all our soul and with all our mind, let us say.

Poporul: Doamne miluiește! (3X)

People: Lord, have mercy. (3X)

Preotul: Doamne, Atotțiitorule, Dumnezeul părinților noștri, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluiește.

Priest: O Lord almighty, the God of our fathers, we pray Thee, hearken and have mercy.

Poporul: Doamne miluiește! (3X)

People: Lord, have mercy. (3X)

Preotul: Miluiește-ne pe noi, Dumnezeu, după mare mila Ta, rugămu-ne Ție, auzi-ne și ne miluiește.

Priest: Have mercy on us, O God, according to Thy great goodness, we pray Thee, hearken and have mercy.

Poporul: Doamne miluiește! Doamne miluiește! Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy.

Preotul (zice în taină): Doamne, Dumnezeul nostru, primește această rugăciune stăruitoare de la noi, robii Tăi, și ne miluiește după mulțimea milei Tale și trimite îndurările Tale peste noi și peste poporul Tău, care așteaptă de la Tine mare și multă milă.

Priest (quietly): O Lord our God, accept this fervent supplication of Thy servants, and have mercy on us according to the multitude of Thy mercy. Send down Thy bounties on us and all Thy people, who await the rich mercy that comes from Thee.

Preotul/Diaconul: Încă ne rugăm pentru Preasfințitul (Episcopul, Arhiepiscopul, Mitropolitul, Patriarhul...căruia i se rostește numele)

Priest: Again we pray for the blessed and ever-memorable holy Orthodox patriarchs; and for the blessed and ever-memorable founders of this holy house; for all our fathers and brethren the Orthodox departed this life before us, (especially) and for all those who here and in all the world lie asleep in the Lord.

Poporul: Doamne miluiește! Doamne miluiește! Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy.

Preotul: Încă ne rugăm pentru binecredinciosul popor român de pretutindeni, pentru cârmuitorii țării noastre, pentru mai-marii orașelor și ai satelor și pentru armata țării, pentru sănătatea și pentru mântuirea lor.

Poporul: Doamne miluiește! Doamne miluiește! Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy.

Preotul: Încă ne rugăm pentru frații noștri preoți, ieromonahi, ierodiaconi, diaconi, monahi și monahii și pentru toți frații noștri cei întru Hristos.

Poporul: Doamne miluiește! Doamne miluiește! Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy.

Preotul: Încă ne rugăm pentru mila, viața, pacea, sănătatea, mântuirea, cercetarea, ușurarea și iertarea păcatelor tuturor robilor lui Dumnezeu: binecredincioșii și dreptmăritorii creștini care locuiesc în orașul acesta și călătoresc prin el, precum și enoriașii, epitropii, ajutătorii și ostenitorii sfintului locașului acestuia.

Priest: Again we pray for mercy, life, peace, health, salvation, and visitation for the servants of God- , and for the pardon and remission of their sins.

Poporul: Doamne miluiește! Doamne miluiește! Doamne miluiește!
People: Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy.

Preotul: Încă ne rugăm pentru fericiții și pururea pomeniții ctitori ai sfântului locașului acestuia și pentru toți cei mai dinainte adormiți părinți și frați ai noștri, dreptmăritori creștini, care se odihnesc aici și pretutindeni.

Poporul: Doamne miluiește! Doamne miluiește! Doamne miluiește!
People: Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy.

Preotul: Încă ne mai rugăm pentru cei ce aduc daruri și fac bine în această sfântă și întru-tot cinstită biserică, pentru cei ce se ostenesc, pentru cei ce cântă și pentru poporul ce stă înaintea, așteptând de la Tine mare și bogată milă.

Priest: Again we pray for those who bring offering and do good works in this holy and all-venerable house; for those who labor and those who sing; for all the people here present, who await Thy great and rich mercy.

Poporul: Doamne miluiește! Doamne miluiește! Doamne miluiește!
People: Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy.

*Preotul, zice ecfonisul:
The priest, says ecfonisul:*

Că milostiv și iubitor de oameni Dumnezeu ești și Ție slavă-Ți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.
For Thou art a merciful God and lovest mankind, and unto Thee we ascribe glory: to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.
People: Amen.

A litany for the catechumens or for the departed may be prayed here when called for.

ECTENIA PENTRU MORȚI THE LITANY FOR THE DEPARTED

Preotul: Miluiește-ne pe noi, Dumnezeule, după mare mila Ta, rugămu-nu Ție, auzi-ne și ne miluiește.

Priest: Have mercy on us, O God, according to Thy great goodness, we pray Thee, hearken and have mercy.

Poporul: Doamne miluiește! Doamne miluiește! Doamne miluiește!
People: Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy.

Preotul: Încă ne mai rugăm pentru odihna sufletelor robilor lui Dumnezeu (N) și pentru ca să li se ierte lor toată greșala cea de voie și cea fără de voie.

Ca Domnul Dumnezeu să așeze sufletele lor unde dreptii se odihnesc, mila lui Dumnezeu, Împărăția cerurilor și iertarea păcatelor lor de la Hristos, Împăratul Cel fără de moarte și Dumnezeuul nostru, să cerem.

Furthermore we pray for the repose of the soul (s) of the servant(s) of God (name-s of the deceased), departed from this life, and that Thou wilt pardon all his (or her or their) sins, both voluntary and involuntary.

That the Lord God will establish his (or her or their) soul (s) where the just repose.

Poporul: Dă, Doamne.

People: Grant us, O Lord.

Preotul: Domnului să ne rugăm.

Priest: Let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy.

Preotul: Dumnezeu duhurilor și a tot trupul, carele ai zdrobit moartea, pe diavolul l-ai surpat și ai dăruit viață lumii tale, Însuși, Doamne, odihnește și sufletele adormiților robilor Tăi (N) în loc luminat, în loc de verdeață, în loc de odihnă, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinul. Și pentru tot ce au greșit ei cu cuvântul, cu fapta sau cu gândul, Tu, ca un Dumnezeu bun și iubitor de oameni, iartă-i! Că nu este om care sa fie viu și să nu greșescă, numai Tu singur ești fără de păcat, dreptatea Ta este dreptate în veac și cuvântul Tău este adevărul.

Priest: O, God of spirits, and of all flesh, Who hast trampled down death by death, and overthrown the Devil, and hast bestowed life upon Thy world: do Thou Thyself, O Lord, grant rest to the soul(s) of Thy departed servant(s), (name-s of the deceased), in a place of brightness, a place of verdure, a place of repose, whence all sickness, sorrow and sighing have fled away. As the gracious God, Who lovest mankind, pardon every transgression which he (or she or they) has (or have) committed, whether by word, or deed, or thought.

Preotul: Domnului să ne rugăm.

Priest: Let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy.

*Preotul, zice ecfonisul:
The priest, says ecfonisul:*

Că Tu ești învierea și viața și odihna adormiților robilor Tăi Hristoase, Dumnezeuul nostru, și Ție slavă-Ți înălțăm, dimpreună și Părintelui Tău Celui fără de început și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

For Thou art the Resurrection, and the Life, and the Repose of Thy departed servant(s) (name-s of the deceased). O Christ our God, and unto Thee we ascribe glory, together with Thy Father, Who is from

everlasting, and Thine All-Holy, and Good and Life-Giving Spirit, now and ever, and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Întru fericită adormire, veșnică odihnă dă, Doamne, sufletelor adormiților robilor Tăi, care acum s-au pomenit, și le fă lor veșnică pomenire.

Se cântă împreună (preotul și poporul): Veșnică pomenire.

ECTENIA PENTRU CATEHUMENI (A CELOR CHEMAȚI) THE LITANY FOR THE CATECHUMENS

Preotul: Rugați-vă, cei chemați, Domnului.

Priest: Pray unto the Lord, ye catechumens.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy.

Preotul: Cei credincioși pentru cei chemați să ne rugăm, ca Domnul să-i miluiască, Să-i învețe cuvântul adevărului, Să le descopere Evanghelia dreptății, Să-i unească cu Sfânta sa sobornicească și apostolică Biserică.

Mântuiește, miluiește, apără și-i păzește, Dumnezeuule, cu harul Tău.

Cei chemați capetele voastre Domnului să le plecați.

Priest: Ye faithful, pray ye for the catechumens, that the Lord may have mercy upon them. That He may teach them the word of truth; that He may reveal to them the Gospel of righteousness. That He may unite them unto His Holy, Universal, and Apostolic Church; save them, have mercy upon them, preserve them, and protect them, O God, by Thy grace. Bow your heads unto the Lord, ye catechumens.

Poporul: Ție, Doamne.

People: To You, O Lord.

Preotul citește în taină:

Priest (quietly):

Doamne, Dumnezeuul nostru, Cel ce întru cele de sus locuiești și spre cele smerite privești, Cel ce pe Unul-Născut Fiul Tău și Dumnezeu, pe Domnul nostru Iisus Hristos L-ai trimis mântuire neamului omenesc, caută și spre robii Tăi cei chemați, care în fața Ta și-au plecat grumajii, și la vremea potrivită învrednicește-i de baia nașterii celei de a doua, de iertarea păcatelor și de veșmântul nestricăciunii, unește-i cu sfânta Ta sobornicească și apostolică Biserică și-i numără cu turma Ta cea aleasă.

Ca și aceștia împreună cu noi să slăvească preacinstul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

O Lord, our God, Who dwellest on high and regardest the humble of heart; Who hast sent forth as the salvation of mankind Thine Only-Begotten Son and God, our Lord Jesus Christ; look down upon Thy servants, the catechumens, who have bowed their heads before Thee; make them worthy in due season of the laver of regeneration. Unite

them to Thy Holy, Universal and Apostolic Church, and number them with Thy chosen flock. That they also with us may glorify Thy most honorable and majestic Name of the Father, and of the Son and of the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Câți sunteți chemați, ieșiți. Cei chemați ieșiți. Câți sunteți chemați ieșiți. Ca nimeni din cei chemați să nu rămână.

Priest: All ye catechumens depart! Depart, ye catechumens! All ye that are catechumens depart! Let no catechumens remain!

II. LITURGHIA CREDINCIOȘILOR

II. THE LITURGY OF THE EUCHARIST

*This part is also called the **Liturgy of the Faithful**, because its purpose is to complete the communion meal which was Jesus' manifestation of Himself in the Old Testament Passover, embodying the mystery of God and His community. This section contains prayers, blessings, a confession of faith and a commemoration of saving acts of God, all of which call us to priestly bearing and participation **in the heart of Christian worship: communion in the Body and Blood of Jesus Christ**, offered by Him alone and offered once, always there and accessible to us in sacramental worship.*

PRIMA ECTENIE PENTRU CREDINCIOȘI

THE FIRST LITANY OF THE FAITHFUL

Preotul: Câți suntem credincioși, iară și iară cu pace Domnului să ne rugăm.

Priest: Let us, the faithful, again and again in peace pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul citește în taină Rugăciunea întâi pentru credincioși
The first prayer of the faithful

Preotul: Îți mulțumim Ție, Doamne, Dumnezeuul Puterilor, Cel ce ne-ai învrednicit ca și acum să stăm în fața sfântului Tău jertfelnic și să cădem la îndurările tale pentru păcatele noastre și pentru păcatele cele din neștiință ale poporului. Primește, Dumnezeule, rugăciunea noastră, fă-ne vrednici a-Ți aduce rugăciuni, cereri și jertfe nesângeroase pentru tot poporul Tău. Iar pe noi, cei pe care cu puterea Duhului Tău Celui Sfânt ne-ai pus întru această slujbă a Ta, învrednicește-ne ca fără de osândă și fără de sminteală, întru curata mărturie a cugetului nostru să Te chemăm în toată vremea și în tot locul, iar Tu, auzindu-ne, milostiv să ne fii întru mulțimea bunătății Tale.

Priest: We thank Thee, O Lord God of Hosts, Who hast accounted us worthy to stand even now before Thy holy altar, and to fall down before Thy compassion for our sins and for the errors of all Thy people. Enable us also, whom Thou hast placed in this Thy service, by the power of Thy Holy Spirit, blamelessly and without offense in the pure witness of our conscience, to call on Thee at all times and in every place; that hearing us Thou mayest be merciful to us according to the multitude of Thy great goodness.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Priest: Help us, save us, have mercy on us, and keep us, O God, by Thy grace.

Poporul: Doamne miluiește !

People: Lord, have mercy !

Preotul: Înțelepciune!

Priest: Wisdom!

*Preotul, zice ecfonisul:
The priest, says ecfonisul:*

Că Ție Ți se cuvine toată slava, cinstea și închinarea, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

For to Thee are due glory, honor and worship: to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

A DOUA ECTENIE PENTRU CREDINCIOȘI THE SECOND LITANY OF THE FAITHFUL

Preotul: Iarăși și iarăși cu pace, Domnului să ne rugăm.

Priest: Again and again in peace let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy !

*Următoarele ectenii de cerere se zic numai dacă slujește și un diacon.
Dacă preotul slujește singur, el citește în taină A doua Rugăciune pentru credincioși.*

Diaconul: Pentru pacea de sus și pentru mântuirea sufletelor noastre Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Diaconul: Pentru pacea a toată lumea, pentru neclintia statornicie a sfințelor lui Dumnezeu Biserici și pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Diaconul: Pentru sfântă biserica aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră într-nsa, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Diaconul: Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy !

*Preotul citește în taină Rugăciunea a doua pentru credincioși
Priest (quietly): The second prayer of the faithful*

Iarăși și de multe ori cădem la Tine și ne rugăm Ție, Bunule și Iubitorule de oameni, ca, privind spre rugăciunea noastră, să ne curățești sufletele și trupurile de toată necurăția trupului și a duhului și să ne dai nouă ca, nevinovați și fără de osândă, să stăm în fața sfântului Tău jertfelnic. De asemenea, și celor ce se roagă împreună cu noi, Dumnezeule, dăruiește-le spor în viață, în credință și în înțelegerea cea duhovnicească. Dă-le ca întotdeauna să-Ți slujească Ție cu frică și cu dragoste și fără de osândă să se împărtășească cu Sfintele Tale Taine și să se învrednicească de Cereasca Ta Împărăție.

Again and oftentimes we fall down before Thee, O God who lovest mankind, that looking down upon our petition Thou wouldst cleanse our souls and bodies from all defilement of flesh and spirit; and grant us to stand blameless and without condemnation before Thy holy altar. Grant also to those who pray with us, O God, growth in life and faith and spiritual understanding. Grant them to worship Thee blamelessly with fear and love, and to partake without condemnation of Thy holy Mysteries, and to be accounted worthy of Thy heavenly Kingdom.

Preotul/Diaconul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Priest: Help us, save us, have mercy on us, and keep us, O God, by Thy grace.

Poporul: Doamne miluiește !

People: Lord, have mercy!

Preotul/Diaconul: Înțelepciune!

Priest: Wisdom!

Diaconul intră în altar prin ușa dinspre miazănoapte.

*Preotul, zice ecfonisul:
The priest, says ecfonisul:*

Ca sub stăpânirea Ta totdeauna fiind păziți, Ție slavă să-Ți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

That guarded always by Thy might we may ascribe glory unto Thee: to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

HERUVICUL **THE CHERUBIC**

*Denumirea de Heruvic sau Imn heruvimic vine de la afirmația acestei cântări că **noi**, cei care participăm la Sfânta Liturghie, **îi închipuim tainic pe heruvimii** care intonează cântarea întreit sfântă „făcătoarei de viață Treimi”.*

The priest begins to cense the altar, and the people stand; the hymn they sing identifies them as participants in the heavenly worship with the angelic powers offer in the presence of God. The celebrants prepare for a procession showing that all those present are gathered to make the priestly offering which is about to be carried to the altar.

Cântarea heruvimică **The cherubic hymn**

Noi, care pre Heruvimi, cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi, întreit sfântă cântare aducem. Toată grija cea lumească acum să o lepădăm.

Let us who mystically represent the cherubim, and who sing the trice-holy hymn to the life-creating Trinity, now lay aside all earthly cares.

Preotul citește în taină Rugăciunea din timpul cântării heruvimice:

Preotul: Nimeni din cei legați cu poftă și cu desfătări trupești nu este vrednic să vină, să se apropie, sau să slujească Ție, Împărate al slavei; căci a sluji Ție este lucru mare și înfricoșător chiar pentru puterile cele cerești. Dar, totuși, pentru iubirea Ta de oameni cea negrăită și nemăsurată, fără mutare și fără schimbare Te-ai făcut om, și Arhiepiscopul nostru Te-ai făcut, și, ca, un Stăpân -a toate, ne-ai dat slujba sfântă a acestei jertfe liturgice și fără de sânge; că numai Tu, Doamne, Dumnezeu nostru, stăpânești cele cerești și cele pământești, Tu Cel ce Te porți pe scaunul heruvimilor, Domnul serafimilor și Împăratul lui Israel, Cel ce singur ești Sfânt și întru sfinți Te odihnești. Așadar, pe Tine Te rog, Cel ce singur ești bun și binevoitor, caută spre mine păcătosul și netrebnicul robul Tău, și curățește-mi sufletul și inima de cugete viclene; și cu puterea Sfântului Tău Duh învrednicește-mă, pe mine, cel ce sunt îmbrăcat cu harul preoției, să stau înaintea acestei sfinte Tale mese și să jertfesc sfântul și preacuratul Tău Trup și scumpul Tău Sânge. Că la Tine vin, plecându-mi grumajii mei și Ție mă rog: Să nu-Ți întorci fața Ta de la mine, nici să mă lepezi dintre

slujitorii Tăi, ci binevoiește ca Darurile acestea să-Ți fie aduse de mine păcătosul și nevrednicul robul Tău. Că Tu ești Cel ce aduci și Cel ce Te aduci, Cel ce primești și Cel ce Te împarți, Hristoase, Dumnezeuul nostru, și Ție slavă-Ți înălțăm, dimpreună și Părintelui Tău celui fără de început și Preasfântului și bunului și de viață făcătorului Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Priest (quietly): No one who is bound with the desires and pleasures of the flesh is worthy to approach or draw near or to serve Thee, O King of Glory; for to minister to Thee is great and awesome even to the heavenly powers. Nevertheless through Thine ineffable and boundless love for mankind, Thou didst become man without change or alteration, and as Ruler of All didst become our High Priest, and didst commit to us the ministry of this liturgical and bloodless sacrifice. For Thou alone, O Lord our God, dost rule over those in heaven and earth; Who art seated on the throne of the cherubim; Who art Lord of the seraphim and king of Israel; Who alone art holy and dost rest in the saints. Therefore, I entreat Thee Who alone art good and ready to listen: Look down on me, a sinner, Thine unprofitable servant, and cleanse my soul and my heart from an evil conscience; and by the power of the Holy Spirit enable me, who am endowed with the grace of the priesthood, to stand before this, Thy holy table, and perform the sacred mystery of Thy holy and pure Body and precious Blood. Therefore I draw near to Thee, and bowing my neck I implore Thee: Do not turn Thy face away from me, nor cast me out from among Thy children; but make me, Thy sinful and unworthy servant, worthy to offer gifts to Thee. For Thou art the offerer and offered, the receiver and the received, O Christ our God, and to Thee we ascribe glory, together with Thy Father, who is from everlasting, and Thine all-holy, good, and life-creating Spirit, now and ever and unto ages of ages. Amen.

După ce preotul a zis rugăciunea, el și diaconul zic în taină cântarea heruvimică de trei ori, făcând câte o închinăciune la fiecare sfârșit.

Preotul: Noi, care pe heruvimi cu taină închipuim și făcătoarei de viață Treimi întreit-sfântă cântare aducem, toată grija cea lumească acum să o lepădăm.

Priest: Let us who mystically represent the cherubim, and who sing the trice-holy hymn to the life-creating Trinity, now lay aside all earthly cares.

Diaconul: ...Ca pe Împăratul tuturor, să primim pe Cel înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

*Și de nu s-a făcut mai înainte acoperirea Cinstitelor Daruri la proscomidiar, se face acum. Diaconul dă cădelnița preotului, și, luând o lumânare aprinsă merge înaintea preotului care tămâiază Sfânta Masă împrejur, altarul tot și ieșind prin sfintele uși, tămâiază icoanele și pe credincioși. Preotul zice în taină **Psalmul 50** până la versul **Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit...** Întorcându-se la Sfânta Masă, preotul dă cădelnița diaconului. Amândoi fac apoi două închinăciuni înaintea*

Sfintei Mese, zicând:

Preotul: Dumnezeuule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

După aceea preotul sărută Sfântul Antimis, Sfânta Cruce și Sfânta Masă. Diaconul sărută numai Sfânta Masă. Mai fac apoi amândoi o închinăciune și se întorc plecându-se, dintre sfintele uși, către credincioși.

Preotul se întoarce către popor și zice: Iertați-mă frați și surori în Hristos!

Toți: Domnul să vă ierte și să vă miluiască.

The priest turns to the people, bows and says:

Priest: Forgive me, brothers and sisters in Christ.

All (quietly) May God forgive you and have mercy on you.

Merg după aceea la proscomidiar și închinându-se de trei ori, zic:

Preotul: Dumnezeuule, curățește-mă pe mine, păcătosul, și mă miluiește.

Diaconul: Ridică, părinte.

Preotul, luând Aerul îl pune pe umerii diaconului, zicând:

Preotul: Ridicați mâinile voastre la cele sfinte și binecuvântați pe Domnul.

*El dă sfântul disc diaconului, care îl ține în dreptul frunții. Preotul însuși ia sfântul potir. Diaconul iese înaintea preotului prin ușa dinspre miazănoapte făcând Ieșirea cu Cinstitele Daruri sau **Vohodul**. De slujește numai preotul, face el singur **Vohodul**, având Aerul pe umeri, sfântul potir în mâna dreaptă și sfântul disc în mâna stângă.*

*Când sunt mai mulți preoți și diaconi, **cel dintâi dintre preoți**, împreună cu diaconii, se pleacă către credincioși. Apoi vin și ceilalți preoți începând de la cei cu rang mai mare, care se închină după rânduiială și vin în fața proscomidiarului, având în mâna dreaptă fiecare câte o sfântă cruce, și, la nevoie, chiar cartea Dumnezeieștii Liturghii. Preotul care a făcut **Proscomidia** poartă copia și lingurița. Și fac **Vohodul**, mergând unul după altul în urma preotului celui dintâi și când ajung în mijlocul bisericii, se întorc cu fața spre apus. Când nu sunt diaconi, atât sfântul disc cât și sfântul potir se iau de către **întâiul** dintre preoți.*

IEȘIREA CU SFINTELE DARURI sau IEȘIREA MARE **THE GREAT ENTRANCE**

The priest goes to the table of preparation and censes and lifts up the offering. He begins the procession, praying aloud for the hierarchy and the faithful, ending with:

Preotul/Diaconul: Pe voi pe toți, dreptmăritorilor creștini, să vă pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Priest: You and all Orthodox Christians may the Lord God remember in his Kingdom always, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Pe Preasfințitul nostru (Episcopul, Arhiepiscopul, Mitropolitul, Patriarhul) (N) să-l pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția Sa.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Pe binecredinciosul popor român de pretutindeni, pe cărmuitorii țării noastre, pe mai-marii orașelor și ai satelor și pe oastea cea iubitoare de Hristos să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția Sa.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Pe frații noștri preoți, ieromonahi, ierodiaconi, diaconi, monahi și mohanii și pe tot clerul bisericesc să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția Sa.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Pe fericiții întru adormire Patriarhii Bisericii Ortodoxe Române (N) să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția Sa.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Pe fericiții și pururea pomeniții ctitori ai acestui sfânt locaș și pe alți ctitori, miluitori și făcători de bine, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția Sa.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Pe fericiții întru adormire eroii, ostașii și luptătorii români, din toate timpurile și din toate locurile, căzuți pe toate câmpurile de luptă, în lagăre și în închisori pentru apărarea patriei și a credinței strămoșești, pentru întregirea neamului, pentru libertatea și demintatea noastră, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția sa.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Pe cei adormiți din neamurile noastre, strămoși, moși, părinți, frați, surori, fii și fiice, soți și soții, pe toți cei dintr-o rudenie cu noi, pe fiecare după numele său și așa cum fiecare îi poartă în cugetul său, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția Sa.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Pe cei ce au adus aceste Daruri și pe cei pentru care-au fost aduse, vii și adormiți, să-i pomenească Domnul Dumnezeu întru Împărăția Sa.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Întâiul dintre preoți zice, făcând semnul Sfintei Cruci cu sfântul potir spre credincioși:

Preotul: Și pe voi pe toți, dreptmăritorilor creștini, să vă pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Toți (*în taină*): Preoția ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Priest: You and all Orthodox Christians may the Lord God remember in his Kingdom always, now and ever and unto ages of ages.

All (*quietly*): May the Lord God remember your priesthood in His Kingdom always, now and ever and unto ages of ages.

*Poporul cântă mai departe cântarea heruvimică de la **Ca pe Împăratul...** până la sfârșit.*

Then the priest enters the sanctuary and places the offering on the Holy Table while the people complete the Cherubic Hymn.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Poporul: Ca pe Împăratul tuturor, să primim pe Cel înconjurat în chip nevăzut de cetele îngerești. Aliluia, Aliluia, Aliluia.

People: That we may receive the King of All, Who comes invisibly upborne by the angelic hosts. Alleluia! Alleluia! Alleluia!

Când preoții intră în altar, diaconul zice către preotul care duce sfântul potir:

Diaconul: Preoția ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Preotul zice către diacon:

Preotul: Diaconia ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Și pune sfântul potir pe Sfântul Antimis, ia sfântul disc de la diacon, îl așează pe Sfânta Masă în stânga sfântului potir, întocmai ca la proscomidiar, zicând:

Preotul: Iosif cel cu bun chip, de pe lemn luând preacuratul Tău trup, cu giulgiu curat înfășurându-l și cu miresme, în mormânt nou, îngropându-l, l-a pus. În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul ca un Dumnezeu, în Rai cu tâlharul și pe scaun împreună cu Tatăl și cu

Duhul ai fost, Hristoase, pe toate umpându-le, Tu, Cel ce ești necuprins. Ca un purtător de viață și cu adevărat mai înfrumusețat decât raiul și mai luminat decât orice cămară împărătească s-a arătat, Hristoase, mormântul Tău, izvorul învierii noastre.

*Preotul ia acoperămintele de pe sfântul disc și de pe sfântul potir, le pune pe Sfânta Masă. După ce a luat **Aerul** de pe umerii diaconului, îl cădește, apoi îl așează peste Cinstitele Daruri, zicând:*

Preotul: Iosif cel cu bun chip de pe lemn luând preacurat trupul Tău, cu giulgiu curat înfășurându-l și cu miresme, în mormânt nou îngropându-l, l-a pus.

Luând cădelnița, preotul cădește Cinstitele Daruri de trei ori, zicând:

Preotul: Fă bine, Doamne, întru bunăvoirea Ta, Sionului, și să se zidească zidurile Ierusalimului.

Diaconul: Atunci vei binevoi jertfa dreptății, prinosul și arderile de tot, atunci vor pune pe altarul Tău viței.

Preotul dă înapoi cădelnița. Plecându-și capul, zice către diacon:

Preotul: Pomenește-mă, frate și împreună-slujitorule.

Diaconul: Preoția ta să o pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa.

Apoi diaconul își pleacă capul și ținând orarul cu trei degete ale mâinii drepte, zice:

Diaconul: Roagă-te pentru mine, părinte.

Preotul: Duhul Sfânt să vină peste tine și puterea Celui Preaînalt să te umbrească.

Diaconul: Același Duh să lucreze împreună cu noi în toate zilele vieții noastre. Pomenește-mă, părinte.

Preotul îl binecuvântează pe diacon și zice:

Preotul: Să te pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Diaconul: Amin.

Diaconul sărută dreapta preotului, iese prin ușa dinspre miazănoapte și mergând înaintea sfintelor uși, zice:

ECTENIA CERERILOR

THE LITANY OF SUPPLICATION

*Prin aceste cereri rugăciunea pentru **primirea Cinstitelor Daruri***

continuă cu rugăciunea pentru poporul care este adunat în biserică, pentru cei care cu credință, cu evlavie și cu frica lui Dumnezeu au venit să primească Duhul Sfânt și să se unească cu Hristos aducând sfânta jertfă. Cunoscând dragostea nemărginită a lui Dumnezeu, ne încredințăm purtării Lui de grijă pentru a fi izbăviți de toată răutatea.

Preotul/Diaconul: Să plinim rugăciunea noastră Domnului.

Priest: Let us complete our prayer to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul: Pentru Cinstitele Daruri ce sunt puse înainte, Domnului să ne rugăm.

Priest: For the Precious Gifts now offered, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul: Pentru sfântă biserică aceasta și pentru cei ce cu credință, cu evlavie și cu frică de Dumnezeu intră într-însa, Domnului să ne rugăm.

Priest: For this holy house, and those who enter with faith, reverence and the fear of God, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Priest: Help us, save us, have mercy on us, and keep us, O God, by Thy grace.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul: Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat, la Domnul să cerem.

Priest: That the whole day may be perfect, holy, peaceful and sinless, let us ask of the Lord.

Poporul: Dă, Doamne.

People: Grant it, O Lord.

Preotul: Înger de pace, credincios, îndreptător, păzitor al sufletelor și al trupurilor noastre, de la Domnul să cerem.

Priest: An angel of peace, a faithful guide, a guardian of our souls and bodies, let us ask of the Lord.

Poporul: Dă, Doamne.

People: Grant it, O Lord.

Preotul: Milă și iertare pentru păcatele și greșelile noastre, de la Domnul să cerem.

Priest: Pardon and remission of our sins and transgressions, let us ask of the Lord.

Poporul: Dă, Doamne.

People: Grant it, O Lord.

Preotul: Cele bune și de folos sufletelor noastre și pace lumii, de la Domnul să cerem.

Priest: All things that are good and profitable for our souls, and peace for the world, let us ask of the Lord.

Poporul: Dă, Doamne.

People: Grant it, O Lord.

Preotul: Cealaltă vreme a vieții noastre în pace și întru pocăință a o săvârși, de la Domnul să cerem.

Priest: That we may complete the remaining time of our life in peace and repentance, let us ask of the Lord.

Poporul: Dă, Doamne.

People: Grant it, O Lord.

Preotul: Sfârșit creștinesc vieții noastre, fără durere, fără muștrări de cuget, în pace, și răspuns bun la înfricoșătoarea judecată a lui Hrisots, să cerem.

Priest: A Christian ending to our life: painless, blameless, and peaceful; and a good defense before the dread judgment seat of Christ, let us ask of the Lord.

Poporul: Dă, Doamne.

People: Grant it, O Lord.

Preotul: Pe Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria, cu toți sfinții să o pomenim.

Priest: Commemorating our most Holy, most pure, most blessed and glorious Lady Theotokos and Ever-Virgin Mary, with all the saints.

Poporul: Preasfântă Născătoare de Dumnezeu mântuiește-ne pe noi.

People: Mother of God save us.

Preotul: Pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Priest: Let us commend ourselves and each other, and all our life to Christ our God.

Poporul: Ție Doamne.

People: To Thee, O Lord.

Preotul, zice ecfonisul:

Cu îndurările Unuia-Născut Fiului Tău, cu Care ești binecuvântat, împreună cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Priest: O Lord God almighty, Who alone art Holy, Who acceptest the sacrifice of praise from those who call on Thee with their whole heart, accept also the prayer of us sinners, and bear it to Thy holy altar,

enabling us to offer to Thee gifts and spiritual sacrifices for our sins and for the errors of the people. Make us worthy to find grace in Thy sight, that our sacrifice may be acceptable to Thee, and that the good spirit of Thy grace may dwell on us¹ and on these gifts here offered, and all Thy people, through the compassions of Thine Only-Begotten Son, with Whom Thou art blessed, together with Thine All-Holy, good and life-creating Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

SĂRUTUL PĂCII **THE PEACE**

Sărutul păcii este unul dintre cele mai vechi ritualuri creștine, menționat încă din **Noul Testament**. În Biserica primară sărutarea păcii era un ritual important al slujirii divine întâlnit și în afara Sfintei Liturghii. Potrivit lucrării **Tradiția apostolică**, atribuită Sfântului Ipolit Romanul (sec. II-III), și **Constituțiilor Apostolice** (sec. IV) episcopul săruta noii botezați după mirungere ca semn al primirii în Biserică iar la hirotonia unui nou episcop acesta era sărutat de întreaga comunitate ca semn al primirii lui ca păstor. Origen (sec. II-III) consemnează obiceiul ca, în încheierea rugăciunii, credincioșii să-și dea sărutarea păcii pe care Tertulian (sec. II-III) o numește **pecetea rugăciunii** (*De oratione*, 18), autentificarea unei rugăciuni adevărate. Până în secolul al XI-lea atât clericii cât și credincioșii își dădeau sărutarea păcii. Dăruindu-și sărutul păcii creștinii mărturisesc credința că se împărtășesc de iubirea celui ce este prezent în mijlocul lor precum a promis Hristos: „unde sunt doi sau trei, adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Matei 18, 20). Ritualul sărutării păcii, așezat înaintea **anaforalei** și **a împărtășirii**, scoate în evidență faptul că nu putem să intrăm în comuniune cu Dumnezeu dacă nu suntem uniți în iubire cu ceilalți membri ai Bisericii: „Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este! Pentru că cel ce nu iubește pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe Care nu L-a văzut, nu poate să-L iubească. Și această poruncă avem de la El: cine iubește pe Dumnezeu să iubească și pe fratele său” (I Ioan 4, 20-21). „Să nu-ți închipui că sărutarea aceasta este o sărutare obișnuită, din acelea ce-și dau prietenii pe stradă sau în piață”, arată Sfântul Chiril al Ierusalimului. „Sărutarea aceasta unește sufletele unele cu altele și îndepartează din suflete orice vrăjmășie. Sărutarea aceasta este un semn al unirii sufletelor și al izgonirii oricărei vrăjmășii. Sărutarea aceasta este deci împăcare; pentru aceasta e sfântă.”

Although we are quite used to seeing our clergy exchange the kiss of peace, among the people the gesture has largely fallen away in Orthodox churches. Some parishes, especially new missions, have

¹ Here, as later at the consecration of the bread and wine, the Spirit of God is invoked not just on the gifts, but on all the people present. The Church is not separate from what is revealed in the sacrament.

revived it. One reason why its revival has had mixed reviews seems to be that when it is revived, it is done as a well-intentioned but subjective personal gesture (by shaking hands, even bear-hugs, and so forth), and our liturgical instincts might arguably require a more „liturgical” kiss of peace, meaning one which expresses more than just our subjective feelings. On the one hand, the faithful do not always feel comfortable with informal expression, and yet on the other hand, having sadly ceased to think of our role in worship as priestly, we do not seem at home enough with our liturgical expression to perform this gesture in the symbolic manner used by the celebrants.

Preotul: Pace tuturor!

Priest: Peace be to all.

Poporul: Și duhului tău.

People: And to your spirit.

Preotul: Să ne iubim unii pe alții ca într-un gând să mărturisim.

Priest: Let us love one another, that with one mind we may confess:

Poporul: Pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea de o ființă și nedespărțită.

People: Father, Son, and Holy Spirit! The Trinity, one in essence and undivided!

În vremea aceasta, preotul, închinându-se de trei ori, zice în taină de fiecare dată:

While the people sing, the priest bows three times before the Holy Table, quietly saying each time:

Iubi-Te-voi, Doamne, vârtutea mea, Domnul este întărirea mea și scăparea mea și izbăvitorul meu.

Priest: I will love Thee, O Lord, my strength. The Lord is my firm foundation, my refuge, and my deliverer.

*Imnul aceasta îl poate cânta clerul din altar, corul sau un cântăreț. Preotul sărută Sfântul Disc, Sfântul Potir și marginea Sfintei Mese. Diaconul, face semnul crucii și sărută crucea de pe orarul său. De vor sluji mai mulți preoți, cel dintâi dintre preoții împreună-slujitori, după ce s-a închinat la Cinstitele Daruri, trece în partea dinspre miazăzi a altarului. Al doilea preot sărută și el Cinstitele Daruri și merge la cel dintâi care zice: **Hristos în mijlocul nostru!** Al doilea preot răspunde: **Este și va fi!** Se sărută unul pe altul pe umeri și cel dintâi zice: **Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.** Cel de-al doilea preot trece în dreapta celui dintâi și așteaptă amândoi până ce ceilalți preoți sărută Sfintele Daruri și vin la ei să schimbe sărutul păcii. Dacă sunt mai mulți diaconi, ei nu sărută Cinstitele Daruri, ci fiecare sfânta cruce de pe orarul său și apoi unul pe altul, rostind aceleași cuvinte și făcând întocmai ca și preoții.*

Preotul sărută Sfântul Disc, Sfântul Potir și Sfânta Masă.

The priest kisses the Diskos, the Chalice, and the Holy Table. If more than one priest is celebrating, they exchange the kiss of peace at this point.

Preotul: Hristos în mijlocul nostru.

Priest: Christ among us.

Preotul: Este și va fi,

People: He is and will be,

Preotul: Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Priest: Always, now and ever and unto ages of ages. Amen.

Preotul: Ușile, ușile, cu înșelepciune, să luăm aminte!

Priest: The doors!The doors! In wisdom, let us attend!

Preotul ridică **Aerul** deasupra Cinstitelor Daruri și îl clatină singur, ori cu ceilalți preoți împreună-slujitori, dacă sunt mai mulți. El zice, împreună cu credincioșii, **Simbolul credinței** și după cuvintele „**și a înviat a treia zi**” sărută **Aerul** și îl așează la o parte împreună cu celelalte acoperăminte.

During the singing or reciting of the Creed the priest fans the offering in homage.

MĂRTURISIREA CREDINȚEI

Unitatea în credință și în dragoste (Sf. Ignatie al Antiohiei, sec.al II-lea) caracterizează Biserica, și se înfăptuiește în Sfânta Liturghie, în mod concret, înainte de aducerea Sfintei Jertfe, prin două acte: **sărutarea păcii și mărturisirea credinței** prin rostirea **Crezului**. Credința este întâlnirea omului cu Dumnezeu și cunoașterea Lui. Ea se naște în suflet prin primirea cuvântului lui Dumnezeu: „credința este din auzire, iar auzirea prin cuvântul lui Hristos” (Rom 10, 17). Sfinții Părinți fac distincție între credința din auzire care ne aduce la Hristos și credința care constituie însăși viața Bisericii și a membrilor ei. Sfântul Maxim Mărturisitorul o numește pe prima **credință simplă** sau **din cele auzite** iar pe cea de a doua, **credință desăvârșită** sau **din cele văzute**, unitatea și părtășia omului cu Dumnezeu. De la credința simplă la cea desăvârșită se ajunge prin **primirea harului în Sfintele Taine ale Bisericii** (în special Botezul, Mirungerea și **Euharistia**) și prin angajarea într-un efort ascetic care urmărește curățirea de patimi și dobândirea virtuților potrivit poruncilor dumnezeiești.

CREZUL

THE SYMBOL OF FAITH (THE CREED)

Credincioșii și preotul/diaconul:

Cred într-unul Dumnezeu, Tatăl Atotțiitorul, Făcătorul cerului și al pământului, al tuturor celor văzute și nevăzute. Și într-unul Domn

Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Unul Născut, Carele din Tatăl S-a născut mai înainte de toți vecii: Lumină din Lumină, Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut iar nu făcut, Cel de o ființă cu Tatăl, prin Care toate s-au făcut; Cel, ce pentru noi oamenii, și pentru a noastră mântuire, S-a pogorât din ceruri și S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria și S-a făcut om; Și S-a răstignit pentru noi în zilele lui Ponțiu Pilat și a pățimit și S-a îngropat, și a înviat a treia zi, după Scripturi, și s-a înălțat la ceruri și șade de-a dreapta Tatălui, și iarăși va să vină cu slavă, să judece viii și morții, a Cărui Împărăție nu va avea sfârșit. Și întru Duhul Sfânt, Domnul de viață Făcătorul, Carele din Tatăl purcede, Cel ce împreună cu Tatăl și cu Fiul este închinat și slăvit, Carele a grăit prin proroci. Într-una, sfântă, sobornicească și apostolică Biserică, mărturisesc un botez spre iertarea păcatelor, aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie. Amin.

People and the priest:

I believe in one God, the Father almighty, Maker of heaven and earth, and of all things visible and invisible. And in one Lord Jesus Christ, the Son of God, the Only Begotten, begotten of the Father before all ages. Light of Light; true God of true God; begotten not made; of one essence with the Father; by Whom all things were made; Who for us men and for our salvation came down from heaven, and was incarnate of the Holy Spirit and the Virgin Mary, and became man. And He was crucified for us under Pontius Pilate, and suffered and was buried. And the third day he rose again, according to the Scriptures, and ascended into heaven, and sits at the right hand of the Father; and He shall come again with glory to judge the living and the dead; Whose Kingdom shall have no end. And in the Holy Spirit, the Lord, the Giver of Life, Who proceeds from the Father, Who with the Father and the Son together is worshipped and glorified; Who spoke by prophets. In one holy, catholic, and apostolic Church. I acknowledge one baptism for the remission of sins. I look for the resurrection of the dead, and the life of the world to come. Amen.

RUGĂCIUNILE SFINTEI JERTFE

ANAFORA

THE ANAPHORA *(The central Prayer of the Eucharist)*

(On Sundays in Great Lent and on a few other occasions, the priest's prayers in this section will be much longer prayers of Saint Basil)

Rugăciunea sfintei jertfe sau anafora reprezintă punctual culminant al Liturghiei credincioșilor, deoarece în cursul ei se atinge obiectul către care tinde întreaga slujbă și anume **prefacerea darurilor** în dumnezeiescul Trup și Sânge, realizându-se totodată **scopul Sfintei Liturghii** care este **preamărirea lui Dumnezeu și sfîntirea credincioșilor**.

Preotul/Diaconul: Să stăm bine! Să stăm cu frică, să luăm aminte, Sfânta Jertfă în pace a o aduce.

Priest: Let us stand aright! Let us stand with fear! Let us attend, that we may offer the Holy Oblation in peace.

Poporul: Mila păcii, jertfa laudei.

People: A mercy of peace! A sacrifice of praise!

Preotul, luând în mână o cruce de pe Sfânta Masă, și stând între sfintele uși, îi binecuvântează pe credincioși zicând:

Preotul: Harul Domnului nostru Iisus Hristos și dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh, să fie cu voi cu toți.

Priest: The grace of our Lord Jesus Christ, the love of God the father, and the communion of the Holy Spirit be with all of you.

Poporul: Și cu duhul tău.

People: And with your spirit.

Preotul, înălțând Sfânta Cruce, zice tot cu fața spre credincioși:

Preotul: Sus să avem inimile!

Priest: Let us lift up our hearts.

Poporul: Avem, către Domnul.

People: We lift them up unto the Lord.

Preotul se întoarce către icoana Mântuitorului, se pleacă și zice:

Preotul: Să-I mulțumim Domnului!

Priest: Let us give thanks unto the Lord.

MAREA RUGĂCIUNE EUHARISTICĂ

Preotul: Cu vrednicie și cu dreptate este a-Ți cânta Ție, pe Tine a Te binecuvânta, pe Tine a Te lăuda, Ție a-Ți mulțumi, Ție a ne închina, în tot locul stăpânirii Tale; căci Tu ești Dumnezeu Cel necuprins cu graiul și necuprins cu gândul, nevăzut, neajuns cu mintea, pururea fiind și același fiind, Tu și Fiul Tău cel Unul-Născut și Duhul Tău cel Sfânt. Tu ești Cel ce din neființă la ființă ne-ai adus pe noi, și de câte ori noi am căzut, Tu de atâtea ori ne-ai ridicat și nu Te-ai depărtat, pe toate făcându-le, până ce ne-ai suit la cer și ne-ai dăruit împărăția Ta ce va să fie. Pentru toate acestea Îți mulțumim, Ție și Fiului Tău celui Unul-Născut și Duhului Tău celui Sfânt, pentru toate pe care le știm și pe care nu le știm; pentru binefacerile Tale cele arătate și cele nearătate, ce ni s-au făcut nouă. Ție îți mulțumim și pentru Liturghia aceasta, pe care ai binevoit a o primi din mâinile noastre, deși stau înaintea Ta mii de arhangheli și zeci de mii de îngeri, heruvimii cei cu ochi mulți și serafimii cei cu câte șase aripi, care se înalță zburând...,

Priest: It is meet and right to hymn Thee, to bless Thee, to praise Thee, to give thanks to Thee, and to worship Thee in every place of Thy dominion: for Thou art God ineffable, inconceivable, invisible,

incomprehensible, ever-existing and eternally the same, Thou and Thine Only-Begotten Son and thy Holy Spirit. Thou it was Who brought us from nonexistence into being, and when we had fallen away didst raise us up again, and didst not cease to do all things until Thou hadst brought us up to heaven, and hadst endowed us with Thy Kingdom which is to come. For all these things we give thanks to Thee, and to Thine Only-Begotten Son, and to thy Holy Spirit; for all things of which we know and of which we know not, whether manifest or unseen; and we thank Thee for this Liturgy which, Thou has deigned to accept at our hands, though there stand by Thee thousands of archangels and hosts of angels, the cherubim and the seraphim, six-winged, many-eyed, who soar aloft, borne on their pinions. Singing the triumphant hymn, shouting, proclaiming and saying.

Preotul, luând sfânta steluță de pe sfântul disc, face cu ea semnul crucii deasupra acestuia, lovind ușor cu ea în cele patru părți ale sfântului disc zicând cu glas tare ecfonisul:

As the priest chants the above, he taps the disks with each of the points of the "star" (which until now has supported the veil covering the bread), then kisses it and lays it aside.

Preotul: Cântarea de biruniță cântând, strigând, glas înălțând și grăind:

Preotul sărută sfânta steluță și o pune deoparte.

Poporul: Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot! Plin e cerul și pământul de mărirea Ta. Osana întru cei de sus! Binecuvântat este Cel ce vine întru numele Domnului! Osana întru cei de sus!

People: Holy! Holy! Holy! Lord of Sabaoth! Heaven and earth are full of thy glory! Hossana in the highest! Blessed is he that comes in the name of the Lord! Hossana in the highest!

Diaconul stă în dreapta preotului, apără Cinstitele Daruri cu un acoperământ. Preotul se roagă în taină:

Preotul: Cu aceste fericite Puteri, Iubitorule de oameni, Stăpâne, și noi strigăm și grăim: Sfânt ești și Preasfânt, Tu și Fiul Tău Unul-Născut și Duhul Tău cel Sfânt. Sfânt ești și Preasfânt și slava Ta este plină de măreție. Căci Tu ai iubit lumea Ta atât de mult încât pe Fiul Tău Unul-Născut L-ai dat, pentru ca tot cel ce crede într-Însul să nu piară, ci să aibă viață veșnică. Și Acesta venind și tot ceea ce fusese rânduit pentru noi plinind, în noaptea în care a fost vândut – și când mai degrabă El pe Sine Însuși S-a dat pentru viața lumii, luând pâinea cu sfințele și preacuratele și neprihănitele Sale mâini, mulțumind și binecuvântând, sfințind și frângând, a dat Sfinților Săi Ucenici și Apostoli, zicând:

Priest: With these blesses powers, O Master who lovest mankind, we also cry aloud and say: Holy art Thou and All-Holy, Thou and Thine Only- Begotten Son and Thy Holy Spirit! Holy art Thou and All-Holy, and magnificent is Thy glory! Who has so loved Thy world as to give Thine Only-Begotten Son, that whoever believes in Him should not perish but have everlasting life; Who when He had come and had fulfilled all the dispensation for us, in the night in which He was given up-or rather, gave Himself up for the life of the world-took bread in His holy, pure, and blameless hands; and when He had given thanks and blessed it, and hallowed it, and broken it, He gave it to His holy disciples and apostles, saying:

Diaconul, ținând orarul cu trei degete de la mâna dreaptă, arată preotului sfântul disc, preotul, arătând cu dreapta Sfântul Agneț, zice:

Preotul: Luați, mâncați, acesta este Trupul meu, cel ce pentru voi se frânge spre iertarea păcatelor.

Priest: Take! Eat! This is my Body which is broken for you for the remission of sins.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul: Asemenea și paharul, după cină, zicând:

Priest: And likewise, after supper, He took the cup, saying:

Diaconul arată cu orarul sfântul potir, când preotul, arătând cu dreapta spre sfântul potir, zice:

Preotul: Beți dintru acesta toți, acesta este Sângele Meu, al Legii celei noi, cel ce pentru voi și pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor.

Priest: Drink of it, all of you! This is my Blood of the New Testament, which is shed for you and for many, for the remission of sins.

Poporul: Amin.

People: Amen.

ANAMNEZA

*Anamneza este un cuvânt grecesc și înseamnă **amintire** sau **pomenire**.*

*Aceasta este o pomenire a faptelor mântuitoare ale lui Dumnezeu începând de la creație până la Sfârșitul acestei lumi cu Cea de a Doua Venire a Mântuitorului și Învierea de obște. În centrul acestei rugăciuni stau toate lucrările mântuitoare a lui Hristos Domnul, până la Parusie. Această pomenire nu este o simplă comemorare, ci o **rugăciune de actualizare a evenimentelor la care participăm și noi în mod efectiv**. În Liturghie are loc o **epifanie**, o **arătare**, o **dezvăluire** crescândă a prezenței lui Hristos Cel Întrupat, Răstignit, Înviat și Înălțat de-a dreapta Tatălui, dar și ca Cel ce va să vină. Liturghia este „Evanghelia mereu actualizată”.*

Preotul zice în taină

Priest (quietly):

Aducându-ne aminte așadar de această poruncă mântuitoare și de toate cele ce s-au făcut pentru noi: de cruce, de groapă, de învierea cea de a treia zi, de înălțarea la ceruri, de șederea cea de-a dreapta, de cea de a doua și slăvita venire.

Remembering this saving commandment and all those things which have come to pass for us: the Cross, the Tomb, the Resurrection on the third day, the Ascension into heaven, the Sitting at the right hand, and the second and glorious Coming.

*Diaconul pune acoperământul deoparte și stând în fața Sfintei Mese ia sfântul disc cu mâna dreaptă, și sfântul potir cu cea stângă, cu mâna dreaptă peste cea stângă în chip de cruce, le înalță deasupra sfântului antimis la ...**Ție Ți-aducem...**, coborându-le, face semnul crucii cu ele deasupra antimisului, în timp ce preotul zice: Dacă nu este diacon, preotul face el cele de mai sus.*

The priest crosses his right hand over his left, and elevates the Holy Gifts. At a weekday liturgy, all who are able to; kneel down (although we do not kneel during the fifty days between Pascha and Pentecost)

Apoi cu glas tare:

Preotul: Ale Tale dintru ale Tale, Ție Ți le-aducem, de toate și pentru toate.

Priest: Thine own of Thine own we offer unto Thee, on behalf of all and for all.

Poporul: Pe Tine te laudăm, pe Tine Te binecuvântăm, Ție Îți mulțumim, Doamne, și ne rugăm Ție, Dumnezeului nostru.

People: We praise Thee. We bless Thee. We give thanks unto Thee Lord. And we pray unto Thee our Lord.

EPICLEZA

Epicleză în grecește înseamnă **chemare** sau **invocare**. Acum preotul rostește rugăciunea de chemare sau invocare a Sfântului Duh asupra darurilor, spre a fi prefăcute în Trupul și Sângele lui Iisus Hristos, jertfite pentru mântuirea noastră.

În timpul acestei cântări preotul se închină de trei ori înaintea Sfintei Mese zicând încet:

Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește.

Apoi preotul zice încet, cu mâinile ridicate, troparul Ceasului al treilea:

Doamne, Cel ce ai trimis pe Preasfântul Tău Duh, în ceasul al treilea, Apostolilor Tăi, pe Acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L înnoiește nouă, celor ce ne rugăm Ție. (3x)

Priest (quietly): O Lord, Who didst send down Thy most Holy Spirit upon Thine apostles at the third hour: take Him not from us, O Good One, but renew Him in us who pray to Thee. (3x)

Preotul/Diaconul: Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeu, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele. Nu ma lepăda pe mine de la fața Ta și Duhul Tău cel Sfânt nu-L lua de la mine. Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Cuvintele diaconului care urmează nu se spun de către preot când acesta este singur. Când sunt mulți preoți, numai cel dintâi sfințește Cinstitele Daruri.

Preotul (în taină): Ție-Ți aducem această slujbă cuvântătoare și fără de sânge și Te chemăm, Te rugăm și cu umilință la Tine cădem: Trimite Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste aceste Daruri ce sunt puse înaintea.

Priest: Again we offer to Thee this reasonable and bloodless worship, and ask Thee, and pray Thee, and supplicate Thee: Send down Thy Holy Spirit on us and on these Gifts here offered.

Diaconul își pleacă capul, arată cu orarul sfânta pâine și zice încet:
Diaconul: Binecuvântează, părinte, sfânta pâine.

Preotul binecuvântează peste Sfântul Agneț, zicând:
The priest blesses the Holy Bread with the sign of the cross, saying:

Preotul: Și fă, adică, pâinea aceasta Cinstitul Trup al Hristosului Tău.

Priest: And make this Bread the precious Body of thy Christ.

Toți: Amin.

All: Amen.

Diaconul arată spre Sfântul Potir și zice:
Diaconul: Binecuvântează, părinte, sfântul potir.

Preotul binecuvântează sfântul potir, zicând:
The priest blesses the Holy Cup with the sign of the cross, saying:

Preotul: Iar ceea ce este în potirul acesta, Cinstitul Sânge al Hristosului Tău.

Priest: And that which is in this Cup, the precious Blood of thy Christ.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Diaconul arată către amândouă Sfintele, și zice:
Diaconul: Binecuvântează-le, părinte, pe amândouă.

Preotul binecuvântând amândouă sfintele zice:
Prefăcându-le cu Duhul Tău cel Sfânt.

*The priest again blesses the Holy Gifts, saying:
Making the change by thy Holy Spirit.*

Toți: Amin. Amin. Amin.

All: Amen. Amen. Amen.

At a weekday Divine Liturgy, all end their kneeling by bowing down to the ground as the priest does so, making what is called a „full prostration” before rising. Those who are unable to, bow as they can.

Preotul și diaconul se pleacă de trei ori, până la pământ. Apoi diaconul zice:

Diaconul: Pomenește-mă, părinte, pe mine păcătosul.

Preotul: Să te pomenească Domnul Dumnezeu întru împărăția Sa, totdeauna, acum și pururea și învecii vecilor.

Diaconul: Amin.

RUGĂCIUNEA DE MIJLOCIRE

Jertfa fiind săvârșită prin prefacere, momentul este propriu pentru rugăciunea de mijlocire pe care o rostește preotul în taină, pentru ca jertfa euharistică să fie de folos celor ce se vor comunica.

Diaconul apără Sfintele Taine cu acoperământul. Dacă este numai un preot, el acoperă sfântul potir cu un acoperământ mic. Preotul se roagă în genunchi:

Preotul: Ca să fie celor ce se vor împărtăși, spre trezirea sufletului, spre iertarea păcatelor, spre împărtășirea cu Sfântul Tău Duh, spre plinirea Împărăției Cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată sau spre osândă.

Priest: That they may be to those who partake for the purification of soul, for the remission of sins, for the communion of Thy Holy Spirit, for the fulfillment of the Kingdom of Heaven, for boldness towards Thee, and not for judgment or condemnation.

Încă aducem Ție această slujbă duhovnicească pentru cei adormiți întru credință: strămoși, părinți, patriarhi, prooroci, apostoli, propovăduitori, evangheliști, mucenici, mărturisitori, pustnici și pentru tot sufletul cel drept, care s-a săvârșit întru credință.

Again we offer to Thee this reasonable worship for those who have fallen asleep in the faith: ancestors, fathers, patriarchs, prophets, apostles, preachers, evangelists, martyrs, confessors, ascetics and every righteous spirit made perfect in faith.

Preotul: Mai ales pentru Preasfânta, curata, preabinecuvântata, mărita, Stăpâna noastră, de Dumnezeu Născătoarea și pururea Fecioara Maria.

Priest: Especially for our most Holy, most pure, most blessed and glorious Lady Theotokos and Ever-Virgin Mary.

Preotul dă cădelnița diaconului care cădește Sfânta Masă împrejur, proscomidiarul, altarul, pe preot și pe cei din altar. Dacă preotul slujește singur, el cădește numai în fața Sfintei Mese. În acest timp la strană se cântă Axionul.

During the following hymn the priest censes the Holy Gifts.

AXIONUL NĂSCĂTOAREI DE DUMNEZEU THE HYMN TO THE THEOTOKOS

La praznicele împărătești, axionul poate fi altul. Other hymns are used here on certain feasts

Poporul: Cuvine-se cu adevărat să te fericim Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și preanevinovată și Maica Dumnezeului nostru. Ceea ce ești mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii, care fără stricăciune pe Dumnezeu-Cuvântul L-ai născut, pe tine cea cu adevărat Născătoare de Dumnezeu, te mărim.

People: It is truly meet to bless you, O Theotokos, ever-blessed and most pure, and the Mother of our God. More honorable than the cherubim, and more glorious beyond compare than the seraphim, without defilement you gave birth to God the Word: true Theotokos, we magnify you.

Înainte de terminarea Axionului Născătoarei de Dumnezeu se săvârșește sfințirea anafurei. Luând de la diacon vasul cu anafură, preotul îl atinge de sfântul disc și de sfântul potir, zicând în taină:

Preotul: Binecuvântată este anafura sfinților Tăi, Doamne, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor. Amin.

Trebuie știut că: anafura se taie de obicei din prescura din care s-a scos Sfântul Agneț. Dacă sunt credincioși mulți și nu ajunge numai o prescură, se poate tăia și prescura a doua, din care s-a scos păticea întru cinstea și pomenirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu. Prin urmare, aceste două prescuri trebuie să fie întregi și mai mari decât celelalte.

During the singing of the above hymn, the priest continues praying:

Preotul se roagă în taină: Pentru Sfântul Ioan Proorocul, Întemernicatul și Botezătorul, pentru Sfinții slăviții și întru tot lăudații Apostoli, pentru Sfântul (din calendarul zilei), a cărui pomenire o săvârșim, și pentru toți sfinții Tăi; cu ale căror rugăciuni, cercetează-ne pe noi, Dumnezeule. Și-i pomenește pe toți cei adormiți întru nădejdea învierii și a vieții celei de veci și odihnește-i, Dumnezeul nostru, acolo unde veghează lumina feței Tale. Te mai

rugăm: Pomenește, Doamne, pe toți episcopii ortodocși, care drept învață cuvântul adevărului Tău, toată preoțimea, cea întru Hristos diaconime și tot cinul preoțesc și călugăresc.

De asemenea, Îți aducem această slujbă cuvântătoare pentru toată lumea, pentru sfânta sobornicească și apostolească Biserică; pentru cei ce trăiesc în curăție și în viață cinstită, pentru binecredinciosul popor român de pretutindeni; pentru cârmuitorii țării noastre, pentru mai-marii orașelor și ai satelor și pentru iubitoarea de Hristos oaste: dă-le lor, Doamne, pașnică ocârmuire, pentru ca și noi, întru liniștea lor, viață pașnică și netulburată să trăim, în toată cucernicia și demnitatea.

Priest (quietly): For the holy Prophet, Forerunner, and Baptist John; the holy, glorious and all-laudable apostles, Saint-whom we commemorate today; and all Thy saints, at whose supplications look down on us, O God. Remember all those who have fallen asleep before us in the hope of resurrection to eternal life, especially- ; grant them rest, O God, where the light of Thy countenance shines on them. Again we entreat Thee: Remember, O Lord, all the Orthodox Episcopate, who rightly teach the word of Thy truth; all the priests, the deacons in Christ, and every order of the clergy. Again we offer to Thee this reasonable worship: for the whole world; for the Holy catholic, and apostolic Church; for those who live in chastity and holiness of life; for all civil authorities; grant them, O Lord, peaceful times, that we, in their tranquility, may lead a calm and peaceful life in all godliness and sanctity.

După aceste rugăciuni, de este timp, preotul citește în taină pomelnicile celor vii și adormiți ce s-au adus după ieșirea cu Darurile.

Pentru mântuirea și iertarea păcatelor robilor lui Dumnezeu.(N)
Pentru iertarea păcatelor și odihna sufletelor robilor lui Dumnezeu(N), în loc minunat, de unde a fugit toată durerea, întristarea și suspinarea, odihnește-i, Dumnezeuul nostru, și-i sălășluiește pe dânșii unde strălucește lumina feței Tale.

Acum preotul și diaconul se spală pe mâini. După terminarea axionului Născătoarei de Dumnezeu, preotul spune cu glas tare:

Preotul: Întâi pomenește, Doamne pe Preasfințitul nostru (Episcopul, Arhiepiscopul, Mitropolitul, Patriarhul) (N), pe care-l dăruiește sfintelor Tale Biserici în pace, întreg, în cinste, sănătos, îndelungat în zile, drept învățînd cuvântul adevărului Tău.

Priest: Among the first, remember, O Lord, His Beatitude, our Metropolitan - His Grace our Bishop-. Grant them for Thy holy churches in peace, safety, honor, health, and length of days, rightly to define the word of thy truth.

Poporul: Pe toți și pe toate.

People: And all mankind.

Preotul în taină: Adu-Ți aminte, Doamne, de orașul (satul, țara, sfânt locașul) acesta, în care viețuim, de toate orașele și satele și de cei ce cu credință viețuiesc într-însele. Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce călătoresc pe ape, pe uscat și prin aer, de cei bolnavi, de cei ce pățimesc, de cei robiți și de mântuirea lor. Adu-Ți aminte, Doamne, de cei ce aduc daruri și fac bine în sfintele Tale biserici, și își aduc aminte de cei săraci; și trimite peste noi toți milele Tale.

Priest (quietly): Remember, O Lord, the city in which we dwell, every city and country; those who in faith dwell in them. Remember, O Lord, travelers by land, by sea and by air; the sick; the suffering; the captives; and their salvation. Remember, O Lord, those who bring offerings and do good in Thy holy churches; those who remember the poor; and upon us all send forth Thy mercies.

Preotul spune ecfonisul care încheie Anafora sau Rugăciunea Sfintei Jertfe:

Priest says ecfonisul::

Și ne dă nouă, cu o gură și o inimă a slăvi și a cânta preacinstul și de mare cuviință numele Tău, al Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

And grant that with one mouth and one heart we may praise Thine all-honorable and majestic name: of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

RUGĂCIUNI ÎNAINTE DE ÎMPĂRTĂȘIRE

Preotul, stând în dreptul sfintelor uși se întoarce către credincioși și, binecuvântându-i cu mâna, zice:

Și să fie milele marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru Iisus Hristos cu voi cu toți.

And the mercies of our great God and Savior Jesus Christ shall be with all of you.

Poporul: Și cu duhul tău.

People: And with your spirit.

ECTENIA DE DINAINTEA RUGĂCIUNII DOMNEȘTI THE LITANY BEFORE THE LORD'S PRAYER

Preotul/Diaconul: Pe toți sfinții pomenindu-i, iară și iară în pace, Domnului să ne rugăm.

Priest: Having remembered all the saints, again and again in peace let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul: Pentru Cinstitele Daruri ce s-au adus și s-au sfințit, Domnului să ne rugăm.

Priest: For the precious gifts offered and sanctified, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul: Ca Iubitorul de oameni, Dumnezeu nostru, Cel ce le-a primit în Sfântul, Supracerescul și Înțelegătorul Său Jertfelnic într-un miros de bună mireasmă duhovnicească, să ne trimită nouă dumnezeiescul har și darul Sfântului Duh, să ne rugăm.

Pentru ca să ne izbăvim noi de tot necazul, mânia, primejdia și nevoia, Domnului să ne rugăm.

Priest: That our God, Who loves mankind, receiving them upon His holy Heavenly, and ideal altar as a sweet spiritual fragrance, will send down upon us in return His divine grace and the gift of the Holy Spirit, let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul: Unitatea de credință și împărtășirea Sfântului Duh cerând, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Priest: Having asked for the unity of the faith, and the communion of the Holy Spirit, let us commend ourselves and each other, and all our life unto Christ our God.

Poporul: Ție Doamne.

People: To Thee, O Lord.

Rugăciunea de dinaintea Rugăciunii Domnești

Preotul: (*în taină*): Ție, Iubitorule de oameni, Îți încredințăm toată viața și nădejdea noastră și cerem și ne rugăm și cu umilință Îți cădem înaintea: Învrednicește-ne ca în cuget curat să ne împărtășim cu cereștile și înfricoșătoarele Tale Taine de pe această sfântă și duhovnicească masă, spre iertarea păcatelor, spre lăsarea greșalelor, spre împărtășirea cu Sfântul Duh, spre moștenirea Împărăției Cerurilor, spre îndrăznirea cea către Tine, iar nu spre judecată, sau spre osândă.

Priest (*quietly*): Unto Thee we commend our whole life and our hope, O Master who lovest mankind. We ask Thee, and pray Thee, and supplicate Thee: Make us worthy to partake of the heavenly and awesome mysteries of this sacred and spiritual table with a pure conscience: for remission of sins, for forgiveness of transgressions, for the communion of Thy Holy Spirit, for the inheritance of the Kingdom of Heaven, for boldness towards Thee, but not for judgement or condemnation.

Preotul zice ecfonisul:

Preotul: Și ne învrednicește pe noi, Stăpâne, cu îndrăznire, fără de osândă, să cutezăm a Te chema pe Tine, Dumnezeuul cel ceresc, Tată, și a zice:

Priest: *And make us worthy, O Master, that with boldness and without condemnation we may dare to call on Thee, the heavenly God, as father, and to say:*

TATĂL NOSTRU THE LORD'S PRAYER

În timpul rugăciunii, diaconul își pune orarul cruciș peste piept.

Toți: Tatăl nostru, Care ești în ceruri, sfințească-se numele Tău, vie Împărăția Ta, facă-se voia Ta, precum în cer așa și pe pământ; pâinea noastră cea spre ființă dă-ne-o nouă astăzi, și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșiților noștri, și nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăvește de Cel-Rău.

All: *Our Father, who art in heaven, hallowed be Thy name. Thy Kingdom come. Thy will be done, on earth as it is in heaven. Give us this day our daily bread; and forgive us our trespasses, as we forgive those who trespass against us; and lead us not into temptation, but deliver us from evil.*

Preotul (ecfonisul):

Priest:

Că a Ta este împărăția și puterea și slava, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

For Thine is the Kingdom, and the power, and the glory, of the Father, and of the Son, and of the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

THE PRAYER AT THE BOWING OF HEADS

Preotul: Pace tuturor!

Priest: *Peace be to all.*

Poporul: Și duhului tău.

People: *And to your spirit.*

Preotul: Capetele noastre Domnului să le plecăm.

Priest: *Let us bow our heads to the Lord.*

Poporul: Ție Doamne.

People: *To Thee, O Lord.*

Rugăciunea de după Rugăciunea Domnească:

Preotul (în taină): Ție Îți mulțumim nevăzutele Împărat, Cel ce toate le-ai făcut cu puterea Ta cea nemăsurată și cu mulțimea milei Tale, din neființă la ființă pe toate le-ai adus. Însuți, Stăpâne, caută din cer spre cei ce Ție și-au plecat capetele; că nu trupului și sângelui și le-au

plecat, ci Ție, înfricoșătorului Dumnezeu. Tu, așadar, Stăpâne, pe Cele ce ne sunt puse înainte nouă tuturor, spre bine le rânduiește, după osebita trebuință a fiecăruia: cu cei ce călătoresc pe ape sau în aer împreună călătorește, cu drumeții mergi împreună, pe cei bolnavi îi tămăduiește, Tu Cel ce ești doctorul sufletelor și al trupurilor noastre.

Priest: We give thanks to Thee, O King invisible, who by Thy measureless power didst make all things, and in the greatness of Thy mercy didst bring all things from non-existence into being. Look down from heaven, O Master, on those who have bowed their heads to Thee, the awesome God. Do Thou thyself, O Master, distribute these Gifts here offered, to all of us for good, according to the individual need of each; sail with those who sail, travel with those who travel by land and by air; heal the sick, O Thou who art the physician of our souls and bodies.

Preotul (ecfonisul) / Priest:

Cu harul și cu îndurările și cu iubirea de oameni ale Unuia-Născut Fiului Tău, cu Carele ești binecuvântat dimpreună cu Preasfântul și bunul și de viață făcătorul Tău Duh, acum și pururea și în vecii vecilor. *Through the grace and compassion and love for mankind of Thine Only-Begotten Son, with Whom Thou art blessed, together with Thine All-Holy, good, and life-creating Spirit, now and ever and unto ages of ages.*

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul (încet): Ia aminte, Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeul nostru, din sfântul Tău locaș și de pe scaunul slavei împărăției Tale și vino ca să ne sfințești, Tu, Cel care șezi împreună cu Tatăl sus, și aici în chip nevăzut, ești împreună cu noi. Și ne învrednicește ca prin mâna Ta cea puternică, să ni se dea nouă Preacuratul Tău Trup și Scumpul Tău Sânge și prin noi la tot poporul.

Priest (quietly) :Attend, O Lord Jesus Christ our God, out of Thy holy dwelling-place, from the throne of the glory of Thy Kingdom; and come to sanctify us, O Thou who sittest on high with the father, and art here invisibly present with us: and by Thy mighty hand impart unto us Thy most pure Body and precious Blood, and through us to all the people.

Preotul și diaconul se închină de trei ori, zicând în taină de fiecare dată.

Dumnezeule, curățește-mă pe mine, păcătosul, și mă miluiește. (3X)

O God, cleanse me a sinner, and have mercy on me. (3x)

Preotul: Să luăm aminte!

Priest: Let us attend!

Preotul, luând Sfântul Trup cu amândouă mâinile, Îl înalță în semnul Sfintei Cruci, deasupra sfântului disc, zicând :

Preotul: Sfintele sfinților!

Priest: The holy things are for the holy!

Poporul: Unul e Sfânt, Unul e Domn: Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu – Tatăl. Amin.

People: One is Holy. One is Lord Jesus Christ, to the glory of the God the Father. Amen.

THE COMMUNION HYMN

Many feasts have their own communion hymn. On Sundays, being resurrectional days, the usual hymn is:

Poporul: Lăudați-l pe Domnul din ceruri; lăudați-L pe El întru cele înalte. Aliluia, Aliluia, Aliluia!

People: Praise the Lord from the heavens! Praise Him in the highest! Alleluia! Alleluia! Alleluia!

SFÂNTA ÎMPĂRTĂȘANIE THE COMUNION

Diaconul intră în sfântul altar și stă în dreapta preotului care ia Sfântul Trup în mâini.

Diaconul: Sfărâmă, părinte, Sfântul Trup.

Preotul sfărâmă Sfântul Trup în patru părți, cu luare-aminte și cu evlavie, zicând:

The priest breaks the Holy Bread into four parts saying:

Preotul (în taină): Se sfărâmă și Se împarte Mielul lui Dumnezeu, Cel ce se sfărâmă și nu se desparte, Cel ce pururea Se dă de mâncare și niciodată nu se sfârșește, ci pe cei ce se împărtășesc îi sfințește.

Priest: Divided and distributed is the Lamb of God: Who is divided, yet not disunited; Who is ever eaten, yet never consumed; but sanctifying those who partake thereof.

Așează cele patru părți pe sfântul disc în semnul crucii. Diaconul arată cu orarul sfântul potir, zicând:

Diaconul: Plinește, părinte, sfântul potir.

Preotul ia pãrticica, însemnată cu IS, face cu dânsa semnul Sfintei Cruci deasupra sfântului potir, și zice:

Preotul: Plinirea potirului credinței, a Sfântului Duh.

Priest: The fullness of the Holy Spirit. Amen.

Pune pãrticica în sfântul potir. Apoi își șterge degetele cu buretele deasupra sfântului disc.

The priest puts a portion of the Holy bread into the chalice.

Preotul binecuvântează căldura, zicând:

The priest blesses the warm water, saying:

Preotul: Bindecuvântată este căldura sfinților Tăi, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Priest: Blessed is the warmth of thy holy things always, now and ever and unto ages of ages. Amen.

Preotul/Diaconul toarnă apoi în chipul Sfintei Cruci atât cât chibzuieste că ajunge să încâlzească Sfintele, zicând:

The priest pours a sufficient quantity of water into the chalice cross-wise, saying:

Preotul: Căldura credinței, plină de Duhul Sfânt. Amin.

Priest: The warmth of the faith, full of the Holy Spirit. Amen.

Împărtășirea preotului/diaconului în altar

- timp în care credincioșii cântă pricesne-

The priest partakes of Holy Communion and then brings the chalice through the royal doors.

Preotul împarte cu copia pãrticica HS în tot atâtea pãrticele câți clerici împreună-slujitori sunt. El le pune pe partea de jos a sfântului disc. Cei prezenți fac trei închinăciuni și cer apoi iertare unul de la altul.

Preotul: Apropie-te, diacone.

Diaconul trecând prin partea de răsărit a Sfintei Mese, vine la stânga preotului. Ținând palmele întinse cruciș, dreapta peste stânga, zice:

Diaconul: Dă-mi mie, părinte, Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos.

Preotul, având buretele între degetele de la mâna stângă, ia una din bucățile din pãrticica HS și ținând-o deasupra buretelui, o dă diaconului, zicând:

Preotul: Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă ție diaconului (N), spre iertarea păcatelor tale și spre viața de veci.

Diaconul, primind pãrticica din Sfântul Trup în palma dreaptă, răspunde:

Diaconul: Amin. Hristos în mijlocul nostru.

Preotul: Este și va fi.

Diaconul sărută dreapta preotului și se duce în partea de răsărit a Sfintei Mese și plecându-și capul așteaptă să ia și preotul pãrticica din Sfântul Trup. Preotul pune buretele sub degetul mijlociu al mâinii drepte, între arătător și inelar, iar cu stânga ridică pãrticica sa și o pune în palma dreaptă, zicând:

Preotul: Cinstitul și Preasfântul Trup al Domnului și Dumnezeuului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos se dă mie preotului (N), spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci.

Își șterge degetele cu buretele, deasupra sfântului disc și așezând

*palma stânga sub mâna dreaptă, se pleacă înaintea Sfintei Mese și împreună cu diaconul zic în taină **rugăciunile dinaintea împărtășirii:***

Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel viu, Tu, Cel ce ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu. Cred, de asemenea, că acesta este însuși Preacuratul Tău Trup și că acesta este însuși Scumpul Tău Sânge. Deci, mă rog Ție: Miluiește-mă și-mi iartă toate greșalele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul, cele cu fapta, cele cu știință și cu neștiință. Și mă învrednicește, ca fără osândă, să mă împărtășesc cu Preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.

Cinei Tale celei de taină, astăzi, Fiule al lui Dumnezeu, părtaș mă primește, că nu voi spune vrăjmașilor Tăi, Taina Ta, nici sărutare Îți voi da ca Iuda, ci ca tâlharul mărturisindu-mă strig Ție: Pomenește-mă, Doamne, în Împărăția Ta.

Nu spre judecată sau spre osândă să-mi fie mie împărtășirea cu Sfintele Tale Taine, Doamne, ci spre tămăduirea sufletului și a trupului.

Preotul și diaconul se împărtășesc, cu pârțicelele pe care le țin în mâini, cu frică și cu toată evlavie, ștergându-și după aceea mâna cu buretele deasupra sfântului antimis.

Preotul, luând cu amândouă mâinile și cu un acoperământ sfântul potir, se împărtășește de trei ori dintr-însul, zicând:

Preotul: Mă împărtășesc eu, robul lui Dumnezeu, preotul (N), cu Cinstitul și Sfântul Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor mele și spre viața de veci. Amin.

Apoi își șterge preotul buzele sale și sfântul potir cu acoperământul și zice:

Preotul: Iată S-a atins de buzele mele și va șterge fărădelegile mele și de păcatele mele mă va curăți.

Încă ținând sfântul potir cu un acoperământ, cheamă pe diacon, zicând:

Preotul: Apropie-te, diacone.

Diaconul vine, se închină și zice:

Diaconul: Iată vin la nemuritorul Împărat.

Diaconul ia cu stânga colțul liber al acoperământului și îl așează sub bărbie, iar cu dreapta apucă de marginea postamentului sfântului potir, spre a înlesni preotului lucrarea, iar preotul îl împărtășește de trei ori, zicând:

Preotul: Se împărtășește robul lui Dumnezeu, diaconul (N), cu Cinstitul și Sfântul Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor sale și spre

viața de veci.
Diaconul: Amin.

După ce s-a împărtășit diaconul, preotul zice:

Preotul: Iată s-a atins de buzele tale și va șterge fărădelegile tale și de păcatele tale te va curăți.

Priest: Lo! This has touched your lips and shall take away your iniquities and wash away your sins.

Diaconul își șterge apoi buzele și sfântul potir cu acoperământul.

Preotul/Diaconul: Învierea lui Hristos văzând, să ne închinăm Sfântului, Domnului Iisus Hristos, unuia Celui fără de păcat. Crucii Tale ne închinăm, Hristoase, și sfântă învierea Ta o lăudăm și o mărim, că Tu ești Dumnezeuul nostru, în afară de Tine pe altul nu știm, numele Tău îl numim. Veniți, voi toți credincioșii, să ne închinăm sfintei învieri a lui Hristos, că, iată, prin cruce a venit bucuria la toată lumea. Totdeauna binecuvântându-L pe Domnul, lăudăm învierea Lui, că răstignire răbdând pentru noi, cu moartea pe moarte a stricat.

Priest(quietly): Having beheld the Resurrection of Christ, let us worship the Holy Lord Jesus, the only Sinless One. We venerate Thy Cross, O Christ, and Thy holy Resurrection we praise and glorify; for Thou art our God, and we know no other than Thee; we call on Thy name. Come, all of you faithful, let us venerate Christ's holy Resurrection! For, behold, through the Cross joy has come into all the world. Ever blessing the Lord, let us praise His Resurrection. By enduring the Cross for us, he destroyed death by death.

Iar când pune în sfântul potir păticea Născătoarei de Dumnezeu, preotul zice:

Luminează-te, luminează-te, noule Ierusalime, că slava Domnului peste tine a răsărit. Saltă acum și te bucură, Sioane, iar tu, Curată, Născătoare de Dumnezeu, veselește-te întru învierea Celui născut al tău.

Priest: Shine! Shine! O New Jerusalem! The glory of the Lord has shone on you! Exult now and be glad, O Zion! Be radiant, O Pure Theotokos, in the Resurrection of your Son!

Când toarnă în potir păticelele pentru cele nouă cete ale sfinților, preotul zice:

O, Paștile cele mari și preasfințite, Hristoase! O, Înțelepciunea și Cuvântul lui Dumnezeu și Puterea! Dă-ne nouă să ne împărtășim cu Tine, mai adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăției Tale.

Priest: O Christ! Great and most holy Pascha! O Wisdom, Word, and Power of God! Grant that we may more perfectly partake of Thee in the never-ending day of thy Kingdom.

Preotul trage după aceea ușor cu buretele miridele pentru vii și pentru morți, și le pune în sfântul potir, zicând:

Spală, Doamne, cu Cinstitul Tău Sânge, păcatele celor ce s-au pomenit aici, pentru rugăciunile sfinților Tăi.

Priest(quietly): Wash away, o Lord, the sins of all those remembered here, by Thy precious Blood, through the prayers of all Thy saints.

Rugăciunea de mulțumire

Preotul: Mulțumim Ție, Stăpâne, Iubitorule de oameni, Dătătorule de bine al sufletelor noastre, că și în ziua de acum ne-ai învrednicit pe noi de cereștile și nemuritoarele tale Taine. Îndreptează calea noastră, întărește-ne pe noi, pe toți, întru frica Ta; păzește viața noastră, întărește pașii noștri, pentru rugăciunile și mijlocirile măritei Născătoarei de Dumnezeu și pururea Fecioarei Maria și pentru ale tuturor Sfinților.

Priest: We thank Thee, O Master who lovest mankind, benefactor of our souls, that Thou hast made us worthy this day of Thy heavenly and immortal Mysteries. Make stright our path; strenghten us all in Thy fear; guard our life; make firm our steps; through the prayers and intercessions of the glorious Theotokos and Ever-Virgin Mary, and of all Thy saints.

Împărtășirea credincioșilor

Preotul/Diaconul: Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați.

Priest: In the fear of God, and with faith and in love, draw near!

Poporul: Binecuvântat este Cel ce vine în numele Domnului. Dumnezeu este Domnul și S-a arătat nouă! (în Săptămâna luminată se cântă – Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din morminte viață dăruindu-le 1x)

People: Blessed is he that comes in the name of the Lord! God is the Lord and has revealed Himself to us!

*Dacă **ne împărtășim** mergem cu **lumânarea aprinsă**, pentru a arăta că **inimile noastre** trebuie să fie ca **focul**. Când punem mâna pe lumânarea aprinsă ne arde. Așa se întâmplă și cu inima noastră: **în ea lucrează tainic Hristos cu duhul dragostei Lui**.*

*„Domnul este lumina mea și mântuirea mea...” (Psalm, 26). **Lumânarea aprinsă** exprimă **credința neabătută în Hristos** a creștinului care se împărtășește. Flacăra lumânării reprezintă chipul inimii noastre care se aprinde, iarăși și iarăși, prin Sfânta împărtășanie.*

*Trebuie să înțelegem că este nevoie să ținem lumânarea, vie, **ca jertfă a unui angajament, acela că îl vom urma pe Hristos**, întocmai cum L-a urmat El pe Tatăl. Când aprindem lumânarea exprimăm faptul că ne ducem să ne întâlnim cu ceva real, ceva ce n-a mai fost până în clipa de față și acum vrem să fie. Vrem ca inima noastră să fie o ardere luminoasă.*

At this point, all those who are preparing to receive Holy Communion pray these confessional prayers:

Rugăciunile înainte de împărtășire

Preotul: Cred, Doamne, și mărturisesc că Tu ești cu adevărat Hristos, Fiul lui Dumnezeu cel viu, Tu, Cel ce ai venit în lume să mântuiești pe cei păcătoși, dintre care cel dintâi sunt eu. Cred, de asemenea, că acesta este însuși Preacuratul Tău Trup și că acesta este însuși Scumpul Tău Sânge. Deci, mă rog Ție: Miluiește-mă și-mi iartă toate greșalele cele de voie și cele fără de voie, cele cu cuvântul, cele cu fapta, cele cu știință și cu neștiință. Și mă învrednicește, ca fără osândă, să mă împărtășesc cu Preacuratele Tale Taine, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.

Cinei Tale celei de taină, astăzi, Fiule al lui Dumnezeu, părtaș mă primește, că nu voi spune vrăjmașilor Tăi, Taina Ta, nici sărutare Îți voi da ca Iuda, ci ca tâlharul mărturisindu-mă strig Ție: Pomenește-mă, Doamne, în Împărăția Ta.

Nu spre judecată sau spre osândă să-mi fie mie împărtășirea cu Sfintele Tale Taine, Doamne, ci spre tămăduirea sufletului și a trupului.

Priest: I believe, O Lord, and I confess that Thou art truly the Christ, the Son of the living God, Who camest into the world to save sinners, of whom I am first. I believe also that this is truly Thine own most pure Body, and that this is truly Thine own precious Blood. Therefore, I pray Thee: have mercy upon me and forgive my transgressions both voluntary and involuntary, of word and of deed, committed in knowledge or in ignorance. And make me worthy to partake without condemnation of Thy most pure Mysteries, for the remission of my sins, and unto life everlasting. Amen.

Of Thy Mystical Supper, O Son of God, accept me today as a communicant; for I will not speak of Thy mystery to Thine enemies, neither like Judas will I give Thee a kiss; but like the thief will I confess Thee: Remember me, O Lord, in Thy Kingdom.

May the communion of Thy holy Mysteries be neither to my judgment, nor to my condemnation, O Lord, but to the healing of soul and body.

During the communion of the faithful, the people sing:

Poporul: Trupul lui Hristos primiți și din izvorul cel fără de moarte gustați. Aliluia, Aliluia, Aliluia!

People: Receive the Body of Christ; taste the fountain of immortality. Alleluia! Alleluia! Alleluia!

Preotul: Se împărtășește robul (roaba) lui Dumnezeu (N) cu Cinstitul și Sfântul Trup și Sânge al Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor și spre viața de veci. Amin.

RUGĂCIUNI DUPĂ ÎMPĂRTĂȘIRE

Rugăciunea de mulțumire (a Sf. Chiril al Alexandriei)

Mărire Ție, Dumnezeuule, mărire Ție.

Trupul Tău cel Sfânt Doamne Iisus Hristoase, Dumnezeuul nostru, să ne fie nouă spre viața de veci și Sângele Tău cel Scump, spre iertarea păcatelor. Și să ne fie nouă împărtășirea aceasta spre bucurie, spre sănătate și spre veselie. Și la înfricoșata și a doua venire a Ta, ne învrednicește pe noi, păcătoși și păcătoasele, să stăm de-a dreapta mării Tale, pentru rugăciunile Maicii Tale și ale tuturor sfinților Tăi. Amin.

Preotul, ținând potirul cu ambele mâini, binecuvântează pe credincioși, cu sfântul potir dintre sfintele uși, zicând:

Preotul: Mântuiește, Dumnezeuule, poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta.

Priest: O God, save Thy people, and bless Thine inheritance.

Poporul: Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul cel ceresc; am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Treimi închinându-ne, că Aceasta ne-a mântuit pe noi.

People: We have seen the true light! We have received the heavenly Spirit! We have found the true faith! Worshipping the undivided Trinity, who has saved us.

Preotul se închină de trei ori înaintea Sfintei Mese, ia sfântul disc cu mâna stângă și sfântul potir cu mâna dreaptă și ținând sfântul potir deasupra sfântului disc și zice în taină: Binecuvântat este Dumnezeuul nostru.

Apoi preotul se întoarce către credincioși, zicând:

Preotul: Totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Poporul: Amin. Să se umple gurile noastre de lauda Ta, Doamne, ca să lăudăm slava Ta; că ne-ai învrednicit pe noi să ne împărtășim cu sfintele, nemuritoarele, preacinstitele și de viață făcătoarele Tale Taine. Întărește-ne pe noi întru sfințenia Ta, toată ziua să ne învățăm dreptatea Ta. Aliluia, Aliluia, Aliluia!

While the people sing the priest censes the Holy Gifts thrice, saying:

Priest (quietly): Be Thou exalted, O God, above the heavens, and Thy glory over all the earth.

The priest makes the sign of the cross over the holy table with the chalice, saying: Blessed is our God...

Then he turns to the people saying:

Priest: Always, now and ever and unto ages of ages.

People: Amen. Let our mouths be filled with Thy praise, O Lord that we may sing of Thy glory; for Thou hast made us worthy to partake of Thy holy, divine, immortal, and life-creating Mysteries. Keep us in Thy holiness that all the day we may meditate upon Thy righteousness. Alleluia! Alleluia! Alleluia!

În timpul acestei cântări, preotul merge la proscomidiar și pune sfântul potir acolo (iar dacă nu este diacon, duce și sfântul disc). Preotul

cădește Sfintele de trei ori, nezcând nimic. Preotul se întoarce la Sfânta Masă și strânge sfântul antimis, începând cu partea de răsărit și continuând cu cea de apus, cea de miazăzi și în urmă cea de miazănoapte.

ECTENIA DE MULȚUMIRE
THE LITANY OF THANKSGIVING

Preotul/Diaconul: Drept, primind dumnezeieștile, sfintele, preacuratele, cereștile, nemuritoarele, înfricoșătoarele și de viață făcătoarele lui Hristos Taine, cu vrednicie să-I mulțumim Domnului.

Priest: Let us attend! Having partaken of the divine, holy, most pure, immortal, heavenly, life-creating, and awesome Mysteries of Christ, let us worthily give thanks to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy.

Preotul: Apără, mântuiește, miluiește și ne păzește pe noi, Dumnezeule, cu harul Tău.

Priest: Help us, save us, have mercy on us, and keep us, O God, by Thy grace.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy.

Preotul: Ziua toată desăvârșită, sfântă, în pace și fără de păcat cerând, pe noi înșine și unii pe alții și toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm.

Priest: Asking that the whole day may be perfect, holy, peaceful, and sinless, let us commend ourselves and each other, and all our life to Christ our God.

Poporul: Ție Doamne!

People: To thee, O Lord.

Preotul: (ecfonisul)

Că Tu ești sfințirea noastră și Ție slavă Îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

For Thou art our sanctification, and to Thee we ascribe glory; to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul așează Sfânta Evanghelie pe Sfânta Masă, așa cum era la începutul Sfintei Liturghii.

Preotul: În pace să ieșim.

Priest: Let us depart in peace.

Poporul: Întru numele Domnului.

People: In the name of the Lord.

Preotul: Domnului să ne rugăm.

Priest: Let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul, luându-și Liturghierul, iese prin sfintele uși, merge în mijlocul bisericii, face o închinăciune către altar și zice rugăciunea amvonului.

**RUGĂCIUNEA AMVONULUI:
THE PRAYER BEFORE THE AMBO**

Preotul: Tu, Cel ce binecuvântezi pe cei ce Te binecuvântează, Doamne, și-i sfințești pe cei ce nădăjduiesc întru Tine, mântuiește poporul Tău și binecuvântează moștenirea Ta. Plinirea Bisericii Tale o păzește; sfințește-i pe cei ce iubesc podoaba casei Tale; Tu pe aceștia îi preamărește cu dumnezeiasca Ta putere; și nu ne părăsi pe noi cei ce nădăjduim întru Tine. Pacea lumii Tale dăruiește, bisericilor Tale, preoților, cârmuitorilor noștri, oastei și la tot poporul Tău. Că toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorând de la Tine, Părintele luminilor, și Ție slavă și mulțumire și închinăciune Îți înălțăm, Tatălui și Fiului și Sfântului Duh, acum și pururea și în vecii vecilor.

Priest: O Lord, Who blessest those who bless Thee, and sanctifiest those who trust in Thee: Save Thy people and bless Thine inheritance. Preserve the fullness of Thy church. Sanctify those who love the beauty of Thy house; glorify them in return by Thy divine power, and forsake us not who put our hope in Thee. Give peace to Thy world, to Thy churches, to Thy priests, to all those in civil authority, and to all Thy people. For every good gift and every perfect gift is from above, coming down from Thee, the Father of Lights, and to Thee we ascribe glory, thanksgiving and worship: to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac.

Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac.

Fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac.

Blessed be the name of the Lord, henceforth and forevermore.

Blessed be the name of the Lord, henceforth and forevermore.

Blessed be the name of the Lord, henceforth and forevermore.

Preotul (în taină): Plinirea legii și a proorocilor Tu însuși fiind, Hristoase, Dumnezeuul nostru, umple de bucurie și veselie inimile noastre, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Priest (quietly): O Christ our God, who art Thyself the fulfillment of the law and the prophets, who didst fulfill all the dispensation of the Father: fill our hearts with joy and gladness always, now and ever and unto ages of ages.

Preotul: Domnului să ne rugăm.

Priest: Let us pray to the Lord.

Poporul: Doamne miluiește!

People: Lord, have mercy!

Preotul, binecuvântează pe credincioși dintre sfintele uși:

Preotul: Binecuvântarea Domnului să fie peste voi toți, totdeauna, acum și pururea și în vecii vecilor.

Priest: The blessing of the Lord be upon you through his grace and love for mankind always, now and ever and unto ages of ages.

Poporul: Amin.

People: Amen.

OTPUSTUL THE DISMISSAL

Preotul se închină către icoana Mântuitorului și zice:

Preotul: Slavă Ție, Hristoase, Dumnezeuule, nădejdea noastră, slavă Ție.

Priest: Glory to Thee, O Christ our God and our hope, glory to Thee!

Poporul: Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Și acum și pururea și în vecii vecilor. Amin. Doamne miluiește. Doamne miluiește. Doamne miluiește. Părinte, binecuvântează !

People: Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, now and ever and unto ages of ages. Amen. Lord, have mercy. Lord, have mercy. Lord, have mercy. Father, bless!

Preotul: Cel ce a înviat din morți, Hristos, adevăratul nostru Dumnezeu, pentru rugăciunile preacuratei Sale Maici, cu puterea cinstitei și de viață făcătoarei Cruci, cu ocrotirile cereștilor netrupești Puteri, pentru rugăciunile sfinților, slăviților și întru-tot-lăudaților Apostoli, cu ale Sfântului (patronul bisericii), cu ale celui întru sfinți Părintelui nostru Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului, a cărui Sfântă Liturghie am săvârșit-o astăzi, cu ale Sfântului (din calendar), căruia îi săvârșim astăzi pomenirea, cu ale sfinților și dreptilor dumnezeiești Părinți Ioachim și Ana, și pentru ale tuturor sfinților, să ne miluiască și să ne mântuiască pe noi ca un bun și de oameni iubitor.

Priest: May, He Who rose from the dead, Christ our true God; through the prayers of his most pure Mother; (the priest makes other commemorations here as appropriate); of the holy and righteous ancestors of God, Joachim and Anna; and of all the saints: have mercy on us and save us, for he is good and loves mankind.

Poporul: Amin.

People: Amen.

Preotul se întoarce cu fața spre icoana Mântuitorului, și închinându-se, zice:

Pentru rugăciunile sfinților Părinților noștri, Doamne Iisus Hristoase, Dumnezeuul nostru, miluiește-ne pe noi.

Poporul: Amin.

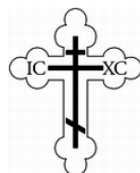
People: Amen.

Preotul se întoarce în altar și închide sfintele uși și perdeaua. Ieșind prin ușa diaconului, el împarte anafura credincioșilor. Când se termină aceasta, se întoarce în altar și, dacă nu este diacon, el însuși consumă Sfintele Taine. Preotul și diaconul își scot veșmintele și zic rugăciunile de mulțumire.

Liturghia este o lucrare comună a întregii Biserici, o împreună înaintare spre unirea cu Hristos. De aceea orice manifestare a evlaviei individuale care face abstracție de slujbă (citirea unor rugăciuni, îngenunchieri etc.) sunt total nepotrivite.

Împărtășirea credincioșilor în afara Liturghiei este o excepție care nu se aplică decât în cazul bolnavilor. În restul cazurilor este o îndepărtare de la **sensul autentic al slujbei**.

Participarea la Liturghie se împlinește **prin Împărtășire**. O Liturghie la care nu se cuminecă decât clericii își atinge doar în mică măsură scopul. De aceea idealul spre care trebuie să tindem este ca **cei care participă la slujbă, având pregătirea potrivită, să se și împărtășească**.

I. LITURGHIA CATEHUMENILOR / I. THE LITURGY OF THE WORD - pg 2

BINECUVÂNTAREA MARE - pg 3

ECTENIA MARE / **THE GREAT LITANY** - pg 3

ANTIFONUL ÎNTÂI / **THE FIRST ANTIPHON** - pg 6

ECTENIA MICĂ / **THE LITTLE LITANY** - pg 6

ANTIFONUL AL DOILEA / **THE SECOND ANTIPHON** - pg 7

ECTENIA MICĂ / **THE LITTLE LITANY** - pg 8

ANTIFONUL AL TREILEA / **THE THIRD ANTIPHON** - pg 9

INTRAREA MICĂ / **THE LITTLE ENTRANCE** - pg 10

TRISAGHIONUL / **THE TRISAGION** - pg 12

PROCHIMENUL / **THE PROKEIMENON** - pg 14

APOSTOLUL / **THE EPISTLE** - pg 15

ALELUIA / **THE ALLELUIA** - pg 15

EVANGHELIA / **THE GOSPEL** - pg 16

ECTENIA CERERII STĂRUITOARE / **THE LITANY OF FERVENT SUPPLICATION**
- pg 16

ECTENIA PENTRU MORȚI / **THE LITANY FOR THE DEPARTED** - pg 18

ECTENIA PENTRU CATEHUMENI / **THE LITANY FOR THE CATECHUMENS** - pg
20

II. LITURGHIA CREDINCIOȘILOR

II. THE LITURGY OF THE EUCHARIST – pg 21

HERUVICUL / **THE CHERUBIC** – pg 24

IEȘIREA MARE / **THE GREAT ENTRANCE** – pg 27

ECTENIA CERERILOR **THE LITANY OF SUPPLICATION** - pg 30

SĂRUTUL PĂCII / **THE PEACE** – pg 32

CREZUL / **THE SYMBOL OF FAITH (THE CREED)** – pg 35

RUGĂCIUNILE SFINTEI JERTFE:

ANAFORA / **THE ANAPHORA** – pg 36

ANAMNEZA – pg 39

EPICLEZA – pg 40

RUGĂCIUNEA DE MIJLOCIRE– pg 42

AXIONUL NĂSCĂTOAREI DE DUMNEZEU / **THE HYMN TO THE THEOTOKOS**–
pg 43

ECTENIA DE DINAINTEA RUGĂCIUNII DOMNEȘTI / **THE LITANY BEFORE
THE LORD'S PRAYER** – pg 45

TATĂL NOSTRU / **THE LORD'S PRAYER** – pg 47

THE PRAYER AT THE BOWING OF HEADS – pg 47

THE COMMUNION HYMN – pg 49

SFÂNTA ÎMPĂRTĂȘANIE / **THE COMUNION** – pg 49

ECTENIA DE MULȚUMIRE / **THE LITANY OF THANKSGIVING** – pg 56

RUGĂCIUNEA AMVONULUI / **THE PRAYER BEFORE THE AMBO** – pg 57

OTPUSTUL / **THE DISMISSAL** – pg 58